

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

проект

Виконавець

ФОП Бойко Олексій Юрійович. Свідоцтво про держреєстрацію №20740000000009347 від 19.03.2007р.

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2022

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

[twitter @juliesdata](https://twitter.com/juliesdata)

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

КИЇВ-2023

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

**Керівник, спеціаліст із SEO
та геоінформаційних
систем**
_____ **О.Ю.**

Бойко

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

**Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із SEO,
к.т.н.**
_____ **Ю.С.**

Максимова

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
1.1 Зміст та основні цілі ДДП	6
1.2 Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	22
2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	24
2.1 Кліматичні особливості території	24
2.2 Обіг парникових газів	26
2.2.1 Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджено	27
2.3 Водні ресурси	31
2.4 Атмосферне повітря	38
2.5 Радіаційний стан	40
2.6 Стан здоров'я мешканців	40
2.7 Земельні ресурси та ґрунти	45
2.8 Біорізноманіття	49
2.9 Парки та паркові зони м. Вінниця	50
2.10 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони	50
2.11 Землі лісового фонду	56
2.12 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення	56
2.13 Екомережа	58
2.14 Перспективні до заповідання території в межах громади	58
2.15 Історико-культурні об'єкти	59
2.16 Поводження з відходами	59
2.17 Основні екологічні проблеми території громади	63
2.18 TOWS аналіз	65
2.19 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	69
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	73
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	75
5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	77
Основні міжнародні та національні зобов'язання	77
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	78
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	78
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	79
6.1 Атмосферне повітря	79
6.2 Клімат	79

6.3 Водні ресурси	79
6.4 Земельні ресурси	80
6.5 Відходи	80
6.6 Біорізноманіття	81
6.7 Природоохоронні території	81
6.8 Здоров'я населення	81
6.9 Транскордонний вплив	82
6.10 Результати розділу	82
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	85
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	87
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	87
8.2 Використані інструменти та методи	87
8.3 Планувальні альтернативи	88
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	88
8.5. Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	89
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	89
Вибір екологічних показників	89
Індикатори моніторингу	90
Збір статистичних даних	95
Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля	95
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	95
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	95

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Вінницькій області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

1

<https://www.vin.gov.ua/upr-ter/stan-dovkillia/241-rehionalni-dopovidi/31379-rehionalna-dopovid-pro-stan-dovkillia-oblasti-u-2019>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Вінницька міська рада – 21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 59, тел. (0432)59-50-00, e-mail: vinrada@vmr.gov.ua.

Департамент економіки і інвестицій міської ради – 21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 59, тел. (0432)59-50-46, e-mail: dei@vmr.gov.ua.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік" – ФОП Бойко Олексій Юрійович. Свідоцтво про держреєстрацію №2074000000009347 від 19.03.07р.

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1 Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

«Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік» (далі - Програма) – документ державного планування, що затверджується органом місцевого самоврядування.

Основною метою розроблення Програми є збереження та закріплення досягнутих показників економічного розвитку та соціального захисту населення шляхом забезпечення економічного зростання, орієнтацією на інноваційний розвиток реального сектору економіки, покращення бізнес середовища та стабільне функціонування всіх сфер життєзабезпечення населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.

Програмою передбачені заходи, спрямовані на подальшу реалізацію важливих інфраструктурних та інвестиційних проектів, активізацію роботи щодо залучення інвестицій, запровадження нових механізмів управління об'єктами та підприємствами комунальної власності Вінницької міської МТГ.

Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік (далі – Програма) підготовлена департаментом економіки і інвестицій міської ради спільно з виконавчими органами міської ради, з урахуванням пропозицій старост старостинських округів Вінницької міської територіальної громади та інших зацікавлених осіб, задіяних у виконанні визначених завдань.

Програма розроблена відповідно до законів України від 21.05.1997 №280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами), від 23.03.2000 №1602-III «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» зі змінами від 17.04.2019 №335, розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.05.2020 №512-р «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Вінницької області», від 12.06.2020 №707-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Вінницької області».

Програма включає комплекс взаємопов'язаних завдань та заходів, спрямованих на зміцнення економічної самостійності Вінницької громади, подолання негативних явищ в усіх галузях і сферах діяльності, пов'язаних з економічною кризою в умовах воєнного стану, забезпечення ефективного фінансування критичної інфраструктури громади: житлово-комунального господарства, транспорту, охорони здоров'я та освіти.

Узагальнені цілі Програми: Модернізація промислового комплексу; Розвиток житлово-комунального господарства та транспортної інфраструктури; Екологічне оздоровлення; Енергозбереження; Розвиток гуманітарної та соціальної сфери.

В таблиці 1 наведено основні напрями, першочергові заходи та очікувані результати від реалізації Програми.

Таблиця 1.1

Напрями та першочергові заходи Програми економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік

№ з/п	Зміст заходу	Очікувані результати
1.1 Бюджетно - фінансова сфера		
1.	Забезпечити спрямування коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади на відновлення територіальних громад, які постраждали внаслідок військової агресії РФ, шляхом спрямування коштів у вигляді субвенції з бюджету Вінницької міської територіальної громади на надання фінансової допомоги територіальним громадам в сумі 100,0 млн грн.	Відновлення та розвиток територіальних громад, які постраждали від військової агресії РФ
2.	Забезпечувати своєчасне і повне надходження податків і зборів до бюджетів усіх рівнів. Здійснювати детальний аналіз виконання бюджету (загального та спеціального фондів) в розрізі всіх доходних джерел. Надавати пропозиції виконавчому комітету міської ради щодо залучення наявних резервів наповнення бюджету.	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
3.	Продовжити роботу, спрямовану на: - попередження фактів нелегального використання робочої сили, зокрема, виявлення працюючих осіб без оформлених належним чином трудових відносин та проведення відповідних дій для легалізації заробітної плати; - недопущення виплати заробітної плати менше законодавчо встановленого рівня та без сплати податку на доходи фізичних осіб; - залучення до оподаткування громадян, які зобов'язані подати декларації; - виявлення незареєстрованих суб'єктів господарювання; - здійснення моніторингу з погашення суб'єктами господарювання заборгованості із виплати заробітної плати (в разі наявності заборгованості). Активізувати роботу робочої групи з питань забезпечення детінізації економіки Вінницької міської територіальної громади.	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади. Виведення доходів із тіньового сектору економіки, легалізація заробітної плати.

4.	Вжити практичних та невідкладних заходів щодо ліквідації (погашення) недоїмки по платежах, які зараховуються до бюджетів усіх рівнів, зокрема по податку на доходи фізичних осіб, платі за землю, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та єдиному податку.	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
5.	Здійснювати постійний контроль за сплатою накладених штрафів, а саме: -адміністративних штрафів за правопорушення паркування транспортних засобів; -адміністративних штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності; -адміністративних штрафів, що накладаються адміністративною комісією при виконавчому комітеті Вінницької міської ради. В разі несплати накладених штрафів, вживати заходів, передбачених чинним законодавством щодо стягнення заборгованості по адміністративних штрафах.	Дотримання вимог чинного законодавства та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
6.	Здійснювати сплату членських внесків до Асоціацій, членами яких є Вінницька міська рада, за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади.	Сприяння становленню та розвитку місцевого самоврядування.
7.	Здійснювати заходи з відбору та фінансування кращих проектів розвитку громади за рахунок коштів «Бюджету громадських ініціатив Вінницької міської територіальної громади».	Фінансування з бюджету Вінницької міської територіальної громади кращих проектів, запропонованих мешканцями територіальної громади, які отримають найбільшу підтримку за підсумками голосування.
8.	Забезпечити оновлення кредитного рейтингу Вінницької міської територіальної громади та рівня інвестиційної привабливості Вінницької міської територіальної громади.	Створення інформаційного поля для залучення інвесторів.
9.	Забезпечити оплату послуг депозитарної установи щодо зарахування, зберігання цінних паперів (акцій), обслуговування їх обігу та інших послуг, пов'язаних з придбанням акцій, відповідно до укладених договорів.	Зберігання та обслуговування обігу цінних паперів.
10.	Забезпечити своєчасне погашення та обслуговування боргових зобов'язань Вінницької міської ради по кредитах, залучених до бюджету Вінницької міської територіальної громади, згідно з договорами, укладеними з АТ «Укресімбанк» та Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО).	Дотримання встановленого порядку у фінансово-кредитній сфері.
11.	Забезпечити виконання заходів Програми "Нагородження відзнаками міського рівня, організація і проведення урочистих та інших заходів у населених пунктах, що входять до Вінницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки"	Формування єдиної нагородної політики, позитивного іміджу Вінницької міської територіальної громади.
12.	Забезпечити виконання заходів Програми використання соціальної реклами для інформування громадськості та профілактики негативних явищ у суспільстві на 2021-2025 роки.	Підвищення ефективності інформаційних кампаній соціального спрямування, які реалізують структурні підрозділи Вінницької міської ради.

13.	Забезпечити виконання заходів Програми надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства на реалізацію соціально - культурних проєктів на території Вінницької міської територіальної громади.	Встановлення партнерських відносин між Вінницькою міською радою та інститутами громадянського суспільства. Зростання активності та кількості ІГС залучених до виконання завдань з соціально-культурного розвитку Вінницької міської територіальної громади.
14.	<p>На виконання умов постанови Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 р. №733 (зі змінами) «Про схвалення проєкту соціально-економічного розвитку «Будівництво вул. Келецької та трамвайної лінії від вул. Квятека до автовокзалу «Західний» в м. Вінниці» та затвердження умови надання у 2013 році державних гарантій для забезпечення виконання зобов'язань Департаменту капітального будівництва Вінницької міської ради за запозиченням, що залучається для його реалізації» забезпечити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повернення та обслуговування залученого під державні гарантії кредиту в розмірі 50 відсотків сум згідно з графіком платежів за кредитними договором; - внесення до державного бюджету плати за надання державної гарантії в розмірі 0,01 % річних залишку суми гарантійних зобов'язань; - проведення інших витрат, пов'язаних з поверненням та обслуговуванням запозичення; - страхування майна територіальної громади міста, що є майновим забезпеченням за надання державної гарантії. 	Залучення додаткових фінансових ресурсів для реалізації проєктів соціально-економічного розвитку міста, своєчасне та в повному обсязі виконання зобов'язань щодо повернення та обслуговування залученого під державні гарантії кредиту.
18.	Забезпечити формування прогнозу бюджету на 2025-2027 роки (в разі закінчення воєнного стану в Україні).	Затвердження Прогнозу бюджету Вінницької міської територіальної громади на 2024 – 2026 роки – документу середньострокового бюджетного планування, що визначає показники бюджету на середньостроковий період.
19.	Забезпечити формування проєкту бюджету Вінницької міської територіальної громади на 2025 рік.	Затвердження бюджету Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік.
20.	Забезпечити проведення виконавчих дій та спрямувати кошти з бюджету Вінницької міської територіальної громади на авансування рішень судів відділами Державної виконавчої служби Вінницького міського управління юстиції.	Приведення у відповідність до вимог чинного законодавства.
1.2 Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини		
21.	Забезпечити оновлення інтерфейсу та функціоналу автоматизованої системи обліку та моніторингу об'єктів нерухомого майна комунальної власності територіальної громади, запроваджених критеріїв та інструментів управління майном комунальної власності, впровадження нових типів об'єктів у системі.	Підвищення ефективності управління об'єктами нерухомого майна Вінницької міської територіальної громади.

22.	Забезпечити виготовлення технічної документації та проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно об'єктів комунальної власності Вінницької міської територіальної громади, об'єктів безхазяйного нерухомого майна, в тому числі з метою набуття права власності на нього територіальною громадою.	Розширення та розвиток матеріальної бази територіальної громади.
23.	Забезпечити виготовлення технічної документації та проведення державної реєстрації речових прав, проведення незалежних (експертних) оцінок на нерухоме майно об'єктів, що приймаються з державної у комунальну власність Вінницької міської територіальної громади.	Розширення та розвиток матеріальної бази територіальної громади.
24.	Проводити незалежні (експертні) оцінки об'єктів комунальної власності з метою передачі в оренду, укладання інвестиційних угод та приватизації способом продажу на аукціоні, а також з метою актуалізації балансового обліку.	Розширення та розвиток матеріальної бази територіальної громади.
25.	Здійснювати системний контроль за своєчасним надходженням орендної плати за договорами оренди приміщень (будівель, споруд) та цілісних майнових комплексів, що перебувають в комунальній власності. Забезпечити вжиття практичних та невідкладних заходів для погашення заборгованості за договорами оренди приміщень (будівель, споруд) та цілісних майнових комплексів, що перебувають в комунальній власності, враховуючи вимоги чинного законодавства, в порядку досудового врегулювання.	Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
26.	Продовжити проведення інвентаризації земель, в тому числі земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого майна комунальної власності Вінницької міської територіальної громади.	Впорядкування справляння плати за користування землею.
27.	Здійснювати заходи із землеустрою: розроблення документації із землеустрою на земельні ділянки комунальної власності Вінницької міської територіальної громади на підставі дозволів, наданих рішеннями міської ради.	Формування раціональної системи землеволодінь та землекористування.
28.	Здійснювати системний облік договорів про встановлення земельних сервітутів, адміністрування даного виду доходів та забезпечення здійснення контролю за своєчасним внесенням до бюджету платежів згідно з договорами про встановлення земельних сервітутів.	Дотримання вимог чинного законодавства та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.

29.	<p>Забезпечити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - облік укладених договорів оренди земельних ділянок та надання реєстрів зазначених договорів до ГУ ДПС у Вінницькій області; - своєчасне укладання додаткових угод до діючих договорів оренди землі, в зв'язку зі зміною розмірів орендних ставок. <p>Систематично здійснювати моніторинг договорів оренди земельних ділянок, по яких завершується термін дії та вжити заходів щодо укладання нових договорів оренди земельних ділянок або оформлення інших правочинів.</p>	<p>Дотримання вимог чинного законодавства; та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
30.	<p>Підготовка земельних ділянок комунальної власності для їх продажу (або прав на них) окремими лотами на земельних торгах, організація земельних торгів.</p>	<p>Підвищення ефективності використання земель Вінницької міської територіальної громади.</p>
31.	<p>Забезпечити проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок.</p>	<p>Оптимізація надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
33.	<p>Проводити перевірки стану використання земель Вінницької міської територіальної громади.</p>	<p>Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
34.	<p>Забезпечити роботу комісії по визначенню та відшкодуванню збитків, заподіяних тимчасовим зайняттям земельних ділянок громади.</p> <p>Розглядати, в рамках роботи комісії, справи з визначення розміру збитків, заподіяних Вінницькій МТГ використанням земельних ділянок без правовстановлюючих документів.</p> <p>Здійснювати постійний контроль в розрізі платників за відшкодуванням вказаних збитків.</p> <p>Забезпечити подання справ до судових органів у разі невідшкодування збитків у встановлені терміни.</p>	<p>Дотримання вимог чинного законодавства та збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
35.	<p>Проводити моніторинг стану погашення заборгованості за договорами купівлі-продажу земельних ділянок з розстроченням платежу.</p>	<p>Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
36.	<p>Здійснювати тахометричні зйомки для визначення площ земельних ділянок комунальної власності, які перебувають у користуванні інших осіб без правовстановлюючих документів.</p>	<p>Підвищення ефективності використання земель Вінницької міської територіальної громади. Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
37.	<p>Забезпечити розроблення документації із землеустрою щодо встановлення та зміни меж населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.</p>	<p>Встановлення меж населених пунктів, підвищення ефективності використання земель Вінницької міської територіальної громади.</p>
38.	<p>Забезпечити проведення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.</p>	<p>Оптимізація надходження плати за землю до бюджету Вінницької міської територіальної громади.</p>
<p>1.3. Діяльність комунальних підприємств</p>		
39.	<p>Проводити моніторинг стану виконання показників фінансових планів комунальних</p>	<p>Контроль планової діяльності підприємств комунальної власності.</p>

	підприємств.	Забезпечення своєчасного ухвалення важливих управлінських рішень.
40.	Розробити та затвердити фінансові плани на 2025 рік.	
41.	Забезпечити перегляд діючих та розгляд нових тарифів підприємств комунальної власності Вінницької міської територіальної громади та інших суб'єктів господарської діяльності.	Приведення діючих та нових тарифів до економічно обґрунтованих. Поліпшення фінансово-економічного стану підприємств, збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної громади.
Реальний сектор економіки		
2.1. Промисловість та підприємництво		
42.	Активізувати роботу в напрямку: - залучення іноземних інвестицій для розвитку місцевих підприємств; створення умов для відновлення діяльності релокованих підприємств, створення нових та розширення діючих підприємств, нових робочих місць, належних умов праці та рівня заробітної плати.	Дотримання вимог чинного законодавства. Збільшення надходжень до бюджету Вінницької міської територіальної по податку на доходи фізичних осіб.
43.	Реалізація заходів «Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки», передбачених на 2024 рік.	Стимулювання інвестиційної діяльності у сфері промисловості.
44.	Реалізація заходів «Програми розвитку малого та середнього підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2024-2026 роки», передбачених на 2024 рік.	Зростання підприємницької діяльності на території громади, сприяння самозайнятості населення.
46.	Надавати фінансову підтримку суб'єктам МСП відповідно до «Порядку часткової компенсації відсотків за залученими кредитами суб'єктам малого та середнього підприємництва за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади», затвердженого рішенням ВМР від 29.09.2023 №1857.	Спрощення доступу до фінансових ресурсів для суб'єктів МСП; залучення коштів для розширення діяльності; посилення конкурентоспроможності продукції; створення нових робочих місць.
47.	Забезпечити надання фінансової підтримки суб'єктам господарської діяльності для часткової компенсації роботодавцям витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за новостворені робочі місця відповідно до порядку, затвердженого міською радою	Стимулювання створення нових робочих місць для зменшення рівня безробіття
	Надавати фінансову підтримку суб'єктів господарювання відповідно до «Порядку часткової компенсації витрат на придбання обладнання для виробництва електроенергії з відновлювальних джерел енергії суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади», затвердженого рішенням ВМР від 29.09.2023 №1855.	Економне та ефективне використання наявних ресурсів. Забезпечення енергетичної незалежності.

48.	Забезпечити формування та реалізація заходів щодо впровадження виконавчими органами міської ради – розробниками регуляторних актів принципів державної регуляторної політики.	Скасування зайвих, застарілих та надлишкових (дублюючих) регулювань. Запровадження контролю від створення нових бар'єрів для розвитку бізнесу.
2.2. Сфера внутрішньої торгівлі		
49.	Забезпечити організацію та проведення сільськогосподарських ярмарків в межах Вінницької міської територіальної громади.	Задоволення потреб споживачів, створення умов для збуту сільськогосподарської продукції.
50.	Забезпечити організацію торгівлі сільськогосподарською продукцією власного виробництва на ринках міста.	Недопущення стихійної торгівлі, виконання вимог Правил торгівлі на ринках, упорядкування ринкової торгівлі.
51.	Продовжити роботу щодо недопущення стихійної торгівлі на території населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.	Покращення санітарно-епідеміологічного стану та благоустрою міста. Попередження реалізації неякісних та потенційно-небезпечних харчових продуктів та сировини.
52.	Здійснювати заходи, спрямовані на дотримання закладами торгівлі, ресторанного господарства, послуг та розваг громадського порядку (у вечірній та нічний час).	Реалізація прав та задоволення законних інтересів членів суспільства, посилення контролю за правопорядком, застереження порушників громадського спокою, регулювання роботи закладів торгівлі, ресторанного господарства, розташованих у житлових будинках, покращення іміджу міста.
53.	Розглядати звернення суб'єктів господарської діяльності щодо виділення місць для розташування пересувних об'єктів торгівлі.	Створення умов для задоволення підприємницької ініціативи у здійсненні сезонної торгівлі.
54.	Забезпечити виконання заходів плану реалізації Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів.	Дотримання законних прав споживачів та захист таких прав у разі їх порушення.
55.	Забезпечити впровадження оновленого підходу до системи шкільного харчування закладів загальної середньої освіти Вінницької міської територіальної громади.	Введення в раціон харчування нових страв; надання можливості вільного вибору страв, які більше подобаються дітям; формування у дітей культури харчування.
2.3. Аграрний сектор економіки		
56.	Реалізація заходів «Програми розвитку аграрного сектору Вінницької міської територіальної громади на 2023-2025 роки» передбачених на 2024 рік.	Підвищення ефективності роботи суб'єктів господарювання аграрної сфери, створення організаційно-економічних умов для розвитку аграрного сектору, сприяння зайнятості населення на сільських територіях.
2.4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування		
65.	Забезпечити виконання заходів «Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021- 2025 роки», передбачених на	Забезпечення екологічної безпеки та зниження негативного впливу на довкілля в населених пунктах Вінницької міської територіальної громади.

	2024 рік.	
66.	Забезпечити виконання заходів «Програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря агломерації Вінниця на 2021 – 2025 роки», передбачені на 2024 рік.	Впровадження сучасної системи контролю за станом атмосферного повітря в межах агломерації Вінниця.
67.	Забезпечити виконання Дорожньої карти заходів з реалізації Зеленого курсу Вінниці до 2030 року.	Сприяння залученню зелених інвестицій, модернізації, впровадженню інновацій та цифровізації громади.
3.1. Обслуговування житлового фонду		
68.	Проводити ремонти багатоквартирних житлових будинків, в тому числі ремонтні роботи, спрямовані на виконання заходів з енергозбереження.	Забезпечення комфортних умов проживання, зменшення споживання теплової та електричної енергії.
69.	Сприяння створенню нових ОСББ.	Створення 50 нових ОСББ, 40 довідок з БТІ, проведення 70 інформаційних зустрічей
70.	Сприяння розвитку діючих ОСББ.	Проведення консультацій
72.	Організація навчальних семінарів з підготовки спеціалістів для ОСББ з питань управління та ведення фінансово-господарської діяльності.	Проведення 3 навчальних семінарів; залучення до навчання 40 осіб.
3.2. Комунальне господарство та благоустрій території		
75.	Будівництво та капітальний ремонт дорожнього покриття.	Поліпшення стану доріг та тротуарів.
77.	Проводити поточний ремонт дорожнього покриття та тротуарів.	Поліпшення стану доріг та тротуарів.
83.	Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопроводу та каналізації.	Зменшення кількості аварійних ситуацій і втрат в системах водопостачання. Поліпшення санітарно-екологічного стану.
85.	Будівництво та реконструкція мереж зливової каналізації.	Розвиток мережі зливової каналізації.
3.3. Транспорт		
89.	Реконструкція будівлі аеровокзалу КП «Аеропорт Вінниця» на території Вінницької міської територіальної громади.	Відновлення регулярного авіасполучення
90.	Забезпечити оновлення рухомого складу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія» та збільшення кількості муніципального транспорту.	Підвищення якості транспортного обслуговування мешканців та гостей Вінницької МТГ; покращення доступності громадського транспорту для осіб з обмеженими фізичними можливостями;
	Проводити ремонт і технічне обслуговування рухомого складу комунального підприємства «Вінницька транспортна компанія».	Підвищення якості транспортного обслуговування мешканців та гостей Вінницької МТГ; покращення доступності громадського

		транспорту для осіб з обмеженими фізичними можливостями
91.	Проводити вдосконалення наявної інфраструктури електротранспорту (контактної мережі, трамвайних колій, тягових підстанцій).	Забезпечення безперебійної роботи громадського транспорту; підвищення якості транспортного обслуговування мешканців ВМТГ.
92.	Будівництво світлофорних об'єктів, розширення мережі автоматизованої системи керування дорожнім рухом (АСКДР).	Підвищення рівня безпеки дорожнього руху та зменшення затримок руху транспорту; збільшення пропускної спроможності вулиць та доріг..
93.	Продовжити роботу з розвитку велосипедного руху.	Збільшення протяжності велосипедної мережі на території Вінницької МТГ; покращення велоінфраструктури.
94.	Посилити контроль за порушенням правил паркування.	Впорядкування паркування транспортних засобів на дорогах м. Вінниці; наповнення бюджету громади за рахунок сплати накладених штрафів.
3.4. Енергетичне господарство		
	Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови.	Забезпечення населення послугами з централізованого водопостачання та водовідведення. Поліпшення санітарно-екологічного стану.
	Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій.	Зменшення аварійних ситуацій і втрат в системах водопостачання та водовідведення зменшення споживання енергоносіїв.
	Реконструкція та капітальний ремонт теплових мереж та котелень.	Усунення аварійних ситуацій. Зменшення втрат теплової енергії, надання послуг тепlopостачання в повному обсязі.
95.	Реалізація завдань та заходів «Перспективного Плану заходів на 2023-2026 роки за напрямом «Європейська Енергетична Відзнака», передбачених на 2024 рік.	Зменшення споживання енергоносіїв, зменшення викидів CO ₂
96.	Залучення акредитованого консультанта для виконання наступних завдань Європейської Енергетичної Відзнаки.	Покращення показників у системі сертифікації «Європейська Енергетична Відзнака» для підтвердження незалежним аудитором високої муніципальної енергетичної та кліматичної політики.
97.	Виконання заходів «Програми будівництва сонячних електростанцій для власного споживання електроенергії об'єктами комунальної власності Вінницької міської ради на 2023-2027 рр.», передбачених на 2024 рік.	Будівництво власного об'єкта генерації – СЕС, що забезпечує термін окупності до 5 років при незмінному тарифі, середньорічний приріст на рівні 10% Зменшення видатків на закупівлю електроенергії для закладів з традиційних джерел енергії.
98.	Провести оцінку енергоефективності будівель житлового фонду.	Визначення енергетичної ефективності 8 житлових будинків.

	Забезпечити підготовку звіту щодо виявлення найбільших втрат тепла у багатоквартирних житлових будинках.	Підготовка рекомендацій щодо поліпшення енергоефективності обстежених житлових будинків.
4.1. Освіта		
101.	Забезпечити 100% охоплення дошкільною освітою дітей 5-річного віку.	Соціалізація дітей, підготовка їх до школи.
102.	Продовжити впровадження проектів вихідного дня.	Покращення якості освіти учнів.
103.	Продовжити практику виплати стипендій Вінницької міської ради кращим учням закладів загальної середньої освіти та студентам вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації.	Матеріальна підтримка обдарованої молоді.
104.	Забезпечити виплату премій переможцям та призерам олімпіад, конкурсів, змагань, фестивалів тощо.	Матеріальна підтримка обдарованої молоді.
105.	Забезпечити участь вихованців Центру з питань інтеграції до європейського та світового освітнього простору у Міжнародних математичних чемпіонатах, кубках, конкурсах, фестивалях, салонах, літніх математичних школах і таборах.	Інтелектуальний розвиток дитини, формування її ціннісних орієнтацій. Можливість дітей міста долучитися до європейських та світових освітніх програм.
106.	Забезпечити організацію роботи пришкільних оздоровчих таборів з денним перебуванням на базі закладів загальної середньої освіти міста та Вінницькому міському палаці дітей та юнацтва імені Лялі Ратушної.	Оздоровлення учнів.
107.	Забезпечити повноцінний відпочинок та оздоровлення дітей пільгових категорій, призерів та переможців олімпіад різних рівнів, спортивних змагань, оглядів та конкурсів художньої самодіяльності.	Оздоровлення учнів.
108.	Забезпечити підвезення учнів до місця навчання і в зворотному напрямку з мікрорайонів Сабарів, Хутір Шевченка.	Соціальний захист учнів.
109.	Звільнити КП «Школяр» та «Меридіан» від оплати за послуги з опалення, гарячого водопостачання, водопостачання та водовідведення, спожитої електроенергії, експлуатаційні витрати, від оренди харчоблоків та обладнання з метою здешевлення харчування учнів закладів загальної середньої освіти. Зазначені витрати здійснювати за рахунок коштів бюджету ВМТГ, передбачених на утримання закладів освіти.	Здешевлення харчування учнів закладів загальної середньої освіти.
110.	Здійснювати формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти, з врахуванням потреб територіальної громади.	Створення оптимальних умов для навчання та виховання учнів, раціонального використання приміщень комунальних закладів, удосконалення та розвиток мережі.
111.	Забезпечити заклади освіти сучасними засобами	Підвищення рівня організації та

	навчання.	оснащення навчально-виховного процесу, ефективне засвоєння знань.
112.	Здійснювати термомодернізацію будівель закладів освіти.	Здійснення заходів з енергозбереження, створення належних умов для навчання та виховання дітей дошкільного та шкільного віку.
113.	Здійснювати будівництво спортивних та ігрових майданчиків в ЗЗСО та ЗДО.	Створення належної спортивної бази в закладах загальної середньої освіти для занять з фізичної культури та пропаганди здорового способу життя.
114.	Провести міський конкурс «Бюджет шкільних проектів».	Впровадження механізму залучення дітей шкільного віку до процесів розвитку міста, врахування їх потреб та інтересів, налагодження взаємодії органів місцевого самоврядування з учнівською громадськістю.
4.2. Охорона здоров'я		
115.	Забезпечити виконання заходів програми «Здоров'я вінничан на 2022-2024 роки», передбачених на 2024 рік.	Досягнення максимально можливого рівня здоров'я населення незалежно від віку, статі, соціального статусу, профілактика захворювань, формування відповідального ставлення населення до власного здоров'я та оточуючих..
116.	Реалізація спільного зі Світовим Банком проєкту щодо будівництва Вінницького регіонального клінічного лікувально-діагностичного центру серцево-судинної патології.	Покращення послуг вторинної спеціалізованої, планової, невідкладної (в разі потреби), амбулаторної та стаціонарної кардіологічної та кардіохірургічної медичної допомоги.
117.	Капітальний ремонт приміщень четвертого поверху пологового будинку міської лікарні «Центр матері та дитини» за адресою: Україна, м. Вінниця, вул. Синьоводська,142.	Створення безпечного та комфортного медичного простору для медичних працівників та пацієнтів міської лікарні «Центр матері та дитини».
118.	Реконструкція приміщень КНП «Вінницька міська клінічна лікарня №1» на вул. Хмельницьке шосе,96 в м. Вінниці: - пульмонологічного відділення (4 поверх);	Створення безпечного та комфортного медичного простору для медичних працівників та пацієнтів КНП «Вінницька міська клінічна лікарня №1»..
4.3. Культура		
119.	Проводити культурно-мистецькі заходи з нагоди відзначення загальнодержавних, загально-міських свят, пам'ятних та ювілейних дат тощо, в тому числі онлайн.	Збереження та розвиток української культури. Залучення та інтеграція населення жителів у культурне середовище, сприяння їх творчому та духовному розвитку
120.	Організувати та провести цикл культурно-мистецьких та освітніх заходів з нагоди відзначення 160-ти річчя від дня народження М.М. Коцюбинського	Популяризація творчості М.М. Коцюбинського

	Забезпечити організацію та проведення II Міжнародного фестивалю хорového мистецтва ім. В. Газінського.	Розвиток фестивального руху, популяризація хорového мистецтва.
121.	Провести традиційний книжковий фестиваль «VinBookFest».	Розвиток та популяризація читання, покращення літературних смаків громадян різного віку.
122.	Забезпечити проведення творчих конкурсів та фестивалів для дітей та молоді.	Розвиток творчих здібностей дітей та молоді, популяризація різних видів мистецтва.
123.	Провести фестивалі: – «Великоднє диво»; – «Подільська пектораль»; – польової кухні пам'яті Тараса Сича.	Популяризація народних звичаїв та обрядів, традиційного народного мистецтва у поєднанні із сучасними тенденціями. Національне-патріотичне виховання, популяризація благодійництва.
124.	Забезпечити проведення благоустрою території садиби-музею М.М. Коцюбинського (I етап).	Забезпечення естетичного вигляду та сучасних комфортних умов для належного функціонування закладу, збільшення кількості відвідувачів музею, покращення туристичної привабливості закладу та міста в цілому.
	Організувати та провести воркшопи, форуми, тренінги, семінари, круглі столи	Розвиток кваліфікацій культурних менеджерів, нарощення потенціалу дієвців культури
125.	Розпочати роботи з реставрації пам'ятки архітектури місцевого значення «Особняк капітана Длуголенцького» на вул. Магістратській, 66 у м. Вінниці (охоронний номер 23-М), в т. ч. проектні роботи.	Збереження пам'ятки архітектури та місто-будування місцевого значення, як об'єкту, який включено до туристичної мапи м. Вінниці.
126.	Забезпечити проведення реставрації пам'ятки архітектури місцевого значення "Палац" на вул. С.Петлюри,15 у м. Вінниці (охоронний номер 6-Вн), в т.ч. проектні роботи.	Збереження пам'ятки архітектури та містобудування місцевого значення, відтворення її оригінальних інтер'єрів, облаштування музейної експозиції.
127.	Реалізувати заходи з розвитку сучасного мистецтва та креативних індустрій: – «Міфогенез»; – «Ticket to the san».	Створення умов для розвитку сучасного мистецтва та креативних індустрій у м.Вінниці, співпраця з громадськими організаціями.
128.	Провести реконструкцію системи опалення котельні Вінницько-Хутірської дитячої школи мистецтв, в т.ч. проектні роботи.	Забезпечення належних умов для проведення освітнього процесу.
129.	Забезпечити виготовлення технічної документації на землю та нерухоме майно клубних закладів приєднаних до Вінницької міської громади територій.	Впорядкування документації для функціонування закладів, відповідно до вимог законодавства.
130.	Забезпечити розробку ПКД на капітальний ремонт приміщення, реконструкція вестибюлю з встановленням ліфту для осіб з особливими потребами в закладі культури «Міський Палац мистецтв» (вул. Стрілецька, 44).	Забезпечення комфортних умов для вільного доступу людей з інвалідністю, розширення спектру надання культурно-освітніх та мистецьких послуг населенню.

4.4. Фізична культура і спорт		
132.	Забезпечити організацію та проведення загальноміських фізкультурно-спортивних заходів, навчально-тренувальних зборів та змагань.	Розвиток та популяризація фізичної культури та спорту. Планується провести 900 заходів, залучити до участі 92,6 тис. осіб.
133	Забезпечити організацію та проведення спартакіади серед спортсменів з інвалідністю	Інтеграція осіб з інвалідністю у спортивний простір міста.
134.	Проводити спортивно-оздоровчі заходи з популяризації здорового способу життя.	Популяризація фізичної культури і спорту. Проведення 58 заходів.
135.	Забезпечити першочергове надання міським дитячо-юнацьким спортивним школам ВМТГ спортивних споруд закладів загальної середньої освіти ВМТГ та комунального закладу «Вінницький міський Палац дітей та юнацтва» для проведення позашкільної учбово-тренувальної роботи шляхом укладання угод про співпрацю. Звільнити міські дитячо-юнацькі спортивні школи ВМТГ від оплати за послуги з опалення, гарячого водопостачання, водопостачання та водовідведення, спожиту електроенергію, експлуатаційні витрати тощо під час проведення позашкільної учбово-тренувальної роботи на базі закладів загальної середньої освіти ВМТГ та комунального закладу «Вінницький міський Палац дітей та юнацтва». Зазначені витрати здійснювати за рахунок коштів ВМТГ, передбачених на утримання закладів освіти.	Організація та покращення якості позашкільної учбово-тренувальної роботи з вихованцям МДЮСШ та учнями ЗЗСО Вінницької міської територіальної громади.
4.5. Соціальна підтримка, допомога ВПО		
138.	Виконання заходів Комплексної Програми «Основні напрямки соціальної політики Вінницької міської територіальної громади на 2022-2026 роки», передбачених на 2024 рік.	Підвищення рівня соціальних гарантій та підтримка громадян з невисоким рівнем доходів.
139.	Співпраця з міжнародними організаціями щодо надання соціальної підтримки ВПО та вразливих категорій населення.	Надання допомоги у вирішенні соціально-побутових питань.
140.	Продовжити роботу з професійної адаптації учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей загиблих (померлих) таких осіб.	Надання допомоги у вирішенні соціальних питань.

141.	Надавати грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення: - для сімей загиблих учасників АТО та осіб з інвалідністю внаслідок війни I-II групи, які потребують поліпшення житлових умов; - для внутрішньо переміщених осіб, з числа учасників АТО, які визнані особами з інвалідністю в наслідок війни III групи або учасниками бойових дій, та які потребують поліпшення житлових умов; - для осіб, які брали участь у бойових діях на території інших держав, а також членів їх сімей.	Вирішення соціально-побутових питань.
142.	Забезпечення супроводу та посилення соціальної підтримки сімей Захисників/Захисниці, а також сімей загиблих осіб.	Надання соціальної та психологічної допомоги. Розробка плану заходів Забезпечення продуктовими наборами Створення Об'єднання психологів.
143.	Соціально-психологічна допомога особам, які постраждали від домашнього насильства та сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах, вразливих груп та ВПО (через діючу мобільну бригаду, Денний центр та кризові кімнати).	Введення в експлуатацію двох кризових кімнат.
5.1 Інформатизація муніципального управління		
	Забезпечити розвиток та вдосконалення офіційного вебпорталу Вінницької міської ради.	Реалізація для мешканців нової зручної веб-платформи, що забезпечить їхні потреби у необхідній інформації, корисних сервісах та послугах, якісних каналах спілкування з владою, вирішенні актуальних питань.
	Впроваджувати нові інструменти та сервіси електронного урядування для громадян.	Забезпечення відкритості діяльності органів влади, залучення мешканців до розвитку громади, доступність та покращення надання послуг мешканцям.
	Забезпечити розвиток відкритих даних.	Реалізація принципів Міжнародної Хартії відкритих даних. Забезпечення вимог законодавства, потреб громадськості щодо отримання інформації у формі відкритих даних за замовчуванням. Функціонування місцевого Порталу відкритих даних у відповідності до стандартів якості.
	Здійснювати розробку, впровадження, вдосконалення технічних та програмних рішень для автоматизації та оптимізації процесів роботи виконавчих органів міської ради, модернізацію системи електронного документообігу.	Оптимізація роботи виконавчих органів міської ради, підвищення ефективності діяльності. Здійснення якісного контролю робочих процесів.
	Забезпечити підтримку функціонування та розвиток системи «Безпечне місто».	Реалізація заходів Програми цифрового розвитку. Посилення безпеки громадян та захисту важливих об'єктів міста завдяки застосуванню засобів

		відеоспостереження, систем безпеки, моніторингу ситуацій систем безпеки, моніторингу ситуацій.
	Здійснювати підтримку ініціатив цифрового розвитку Вінниці, продовжити співпрацю з вищими навчальними закладами щодо навчання та реалізації інноваційних ідей активних та талановитих молодих людей.	Створення комфортного розумного цифрового міста, сприятливої екосистеми для інноваційного розвитку. Перспективний розвиток міста, виховання креативної молоді, розкриття лідерського та творчого потенціалу, формування сприятливих умов для професійної та особистої реалізації у рідному місті.
146.	Підвищувати рівень цифрової грамотності різних категорій громадян.	Розвиток цифрових компетентностей працівників виконавчих органів, комунальних підприємств та закладів міської ради, цифрової грамотності громадян. Підвищення рівня цифрової обізнаності, культури безпекового поведіння в кіберпросторі.
5.2 Адміністративні послуги		
	Розширити перелік адміністративних послуг, що надаються дистанційно через мережу Інтернет. Перевести максимум адміністративних послуг, в тому числі державних, в електронний вигляд – відповідно до термінів запровадження елементів е-урядування в Україні	Поліпшення якості обслуговування мешканців, спрощення системи надання адміністративних послуг, зростання кількості онлайн-послуг на 10%
	Розширення інформаційного наповнення сторінки ЦНАП «Прозорий офіс» на сайті Вінницької міської ради.	Підвищення поінформованості населення ВМТГ про діяльність та послуги, які надаються у ЦНАП.
	Розширення переліку адміністративних послуг у сфері реєстрації транспортних засобів та видачі посвідчення водія (в тому числі онлайн-послуги)	Розширення спектру адміністративних послуг.
5.3 Цивільний захист		
	Оплата вартості тимчасового проживання в готелях мешканців, відселених з будинків, непридатних для проживання, в результаті виникнення надзвичайних та нестандартних ситуацій.	Тимчасове поліпшення житлових умов мешканців, що опинились в складних життєвих ситуаціях.
	Реконструкція територіальної системи оповіщення міста Вінниці.	Забезпечення своєчасного оповіщення населення в рази загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, а також в особливий період.
5.4. Підвищення рівня професійної компетентності та правового захисту		
	Проводити навчання, підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування, депутатів міської ради та уповноважених міського голови за професійними програмами, тренінгами та семінарами різного спрямування.	Систематичний розвиток в рамках додаткової професійної освіти для здійснення ефективного публічного управління.

	Здійснення заходів правового захисту прав свобод та інтересів посадових осіб місцевого самоврядування, у випадку взаємодії з правоохоронними та судовими органами.	Професійний правовий захист прав та інтересів посадових осіб при здійсненні ними службових повноважень.
--	--	---

1.2 Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Таблиця 1.3.

Узгодженість основних положень Програми економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік з цілями, визначеними в Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці – 2030, Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року, Регіонального плану управління відходами Вінницької області на період до 2030 року

Основні напрями програми	Пріоритети розвитку згідно різних ДДП										Регіональний план управління відходами Вінницької області на період до 2030 року
	Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці – 2030					Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року					
	В1. Комфортне культурне та соціально відповідальне місто	В2. Конкурентоспроможне українське місто на мапі Східної Європи	В3. Екологічне й зелене місто над річкою Південний Буг, місто сталої мобільності	В4. Місто збалансованого просторового розвитку	В5. Місто сильної громади	Ц1. Конкурентоздатний регіон на основі інноваційного та сталого розвитку	Ц2. Регіонального та ефективного урядування	Ц3. Регіонального сталого гуманітарного розвитку	Ц4. Регіонального спрощених громад	Ц5. Регіонального безпечного середовища	
1.1 Бюджетно-фінансова сфера	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
1.2 Управління об'єктами комунальної власності, Земельні відносини	o	o	o	o	+	o	o	o	o	o	o
1.3. Діяльність комунальних підприємств	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2.1. Промисловість та підприємництво	+	++	o	o	o	o	o	o	+	o	o
2.2. Сфера внутрішньої торгівлі	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
2.3. Аграрний сектор економіки	+	+	+	o	o	+	o	o	o	o	o
2.4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

ння												
3.1. Обслуговування житлового фонду	o	o	+	o	o	o	o	o	+	o	o	
3.2. Комунальне господарство та благоустрій території	o	o	+	o	o	o	o	o	+	o	o	++
3.3. Транспорт	o	o	+	o	o	o	o	o	o	+	o	o
3.4. Енергетичне господарство	o	o	+	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4.1. Освіта	+	o	o	o	o	o	o	+	o	o	o	o
4.2. Охорона здоров'я	o	o	o	o	o	+	o	++	o	o	o	o
4.3. Культура	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4.4. Фізична культура і спорт	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4.5. Соціальна підтримка, допомога ВПО	o	o	o	o	+	o	o	o	o	o	o	o
5.1 Інформатизація муніципального управління	+	+	o	o	++	+	o	o	o	o	o	o
5.2 Адміністративні послуги	o	o	o	o	+	++	o	o	o	o	o	o
5.3 Цивільний захист	o	o	o	o	+	o	o	o	o	=	o	o
5.4. Підвищення рівня професійної компетентності та правового захисту	o	o	+	o	o	++	o	o	o	o	o	++
Основні напрями програми	Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці – 2030					Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року					Регіональний план управління відходами Вінницької області на період до 2030 року	

Примітка. "+" - узгоджені частково , "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "o" - нейтральний взаємозв'язок.

Стратегічні цілі та завдання Програми узгоджуються із Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року (проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1

та адаптовані з урахуванням специфіки розвитку України, викладені у Національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна"), зокрема:

напрями Програми , "Освіта, "Культура" та їх задачі узгоджуються із Ціллю 4 "Якісна освіта";

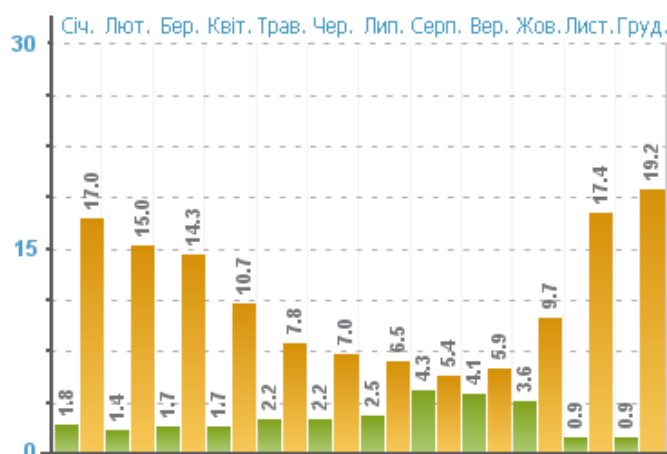
напрямок Програми "Промисловість та підприємництво" узгоджується із Ціллю 8 "Гідна праця та економічне зростання".

2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

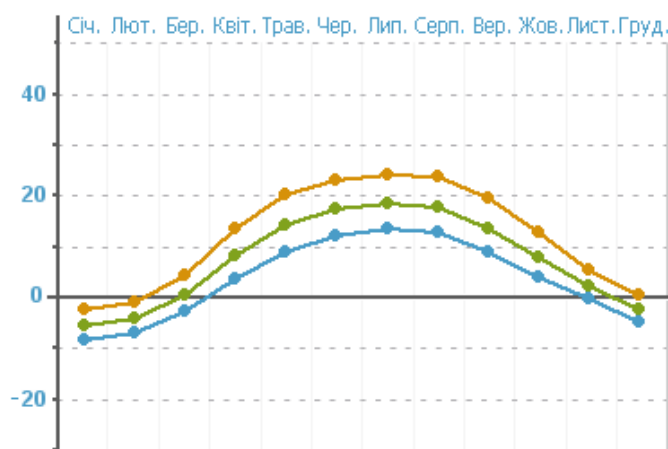
2.1 Кліматичні особливості території

Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових.

Умови загальної атмосферної циркуляції визначають напрямки вітрів: взимку – західні і південно-західні, влітку – західні і північно-західні. Нижче наведено графіки кліматичних даних на станції "Вінниця", починаючи з 1899 року за даними Українського гідрометричного центру².

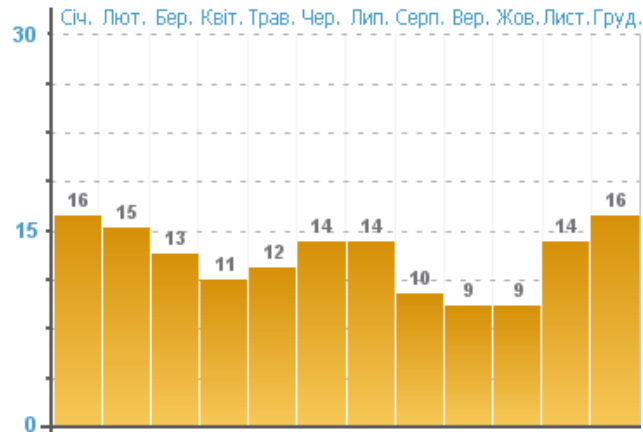
Умовні позначення: зелений графік- ясні; помаранчевий графік - похмури
рис.2.1 Число ясних і похмурих днів за загальною та нижньою хмарністю

Умовні позначення: оранжева лінія графіку- середньомісячна максимальна;
синя лінія графіку -середньомісячна мінімальна;

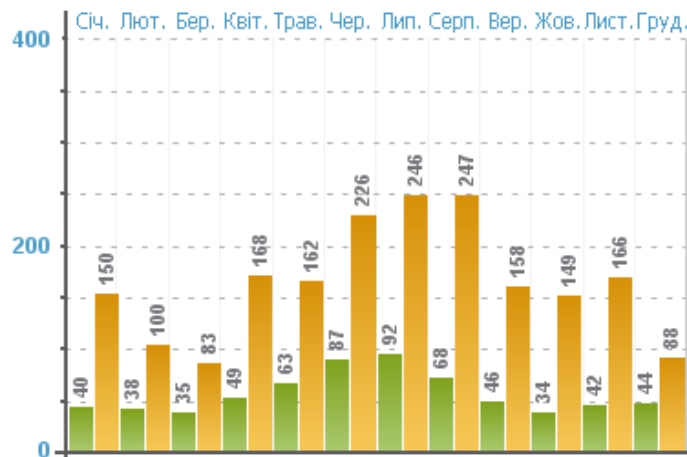
² https://meteo.gov.ua/ua/34208/climate/climate_stations/87/14/

зелена лінія графіку - середньомісячна.
рис.2.2 Показники середньої місячної і річної температури

Умовні позначення: зелений графік- середня; оранжевий графік - максимальна.

рис.2.3 Число днів із різною кількістю опадів

Умовні позначення: зелений графік- середня; оранжевий графік - максимальна.

рис.2.4. Середня місячна і максимальна кількість опадів (мм) з поправками на змочування

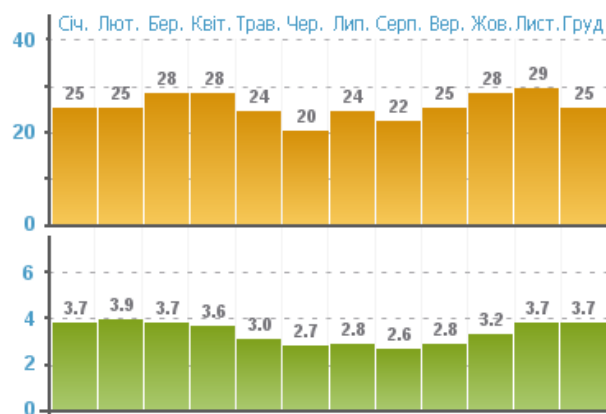

рис.2.5. Швидкість вітру, м/с*

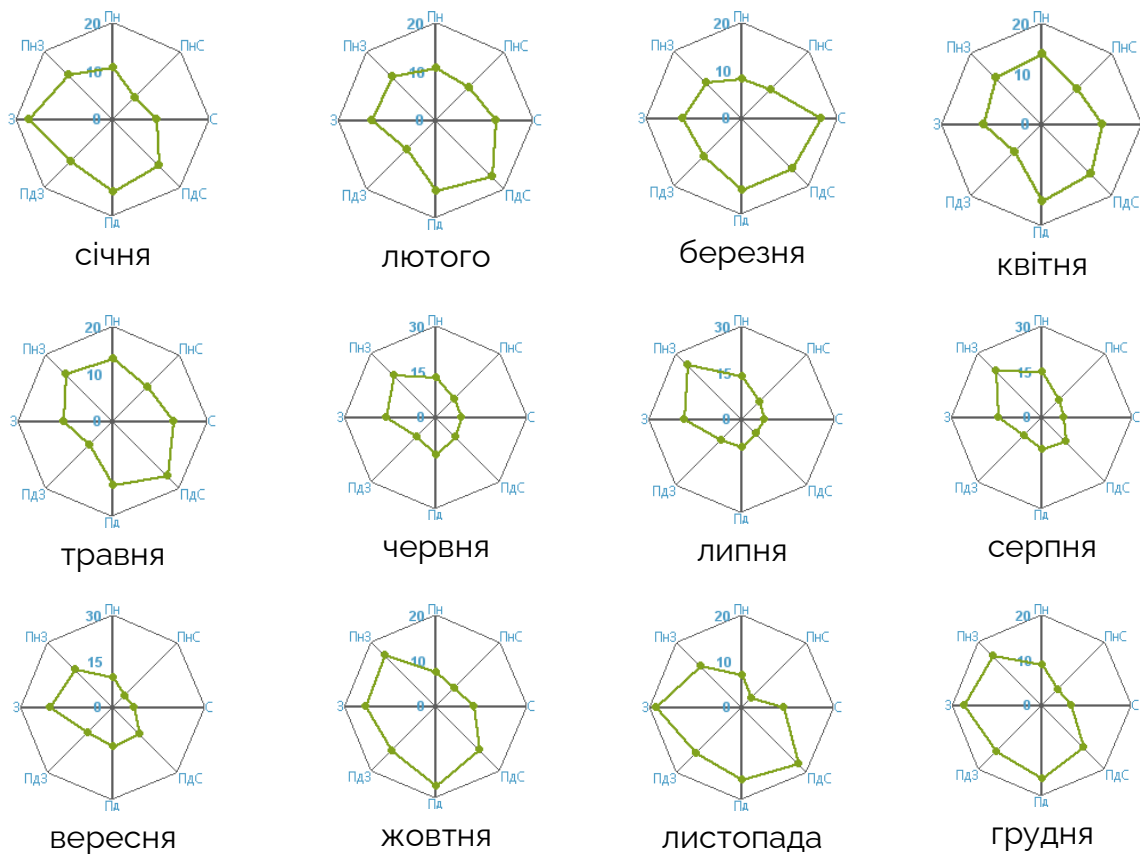

рис.2.6. Повторюваність (%) напрямку вітру та штилю

Клімат у Вінницькій МТГ помірний та достатнього теплового забезпечення, достатнього зволоження. За своїм географічним розташуванням територія області знаходиться у сфері впливу насичених вологою атлантичних повітряних мас, та периферійної частини сибірського (азійського) антициклону, для якого характерні сухі холодні континентальні повітряні маси. На клімат впливають також повітряні маси з Арктики та Середземномор'я.

Середня річна температура повітря в 2022 році у Вінницькій громаді становила 9,2° тепла, що на 2,7° вище за норму. Така ж середня річна температура повітря по області була і в 2015 році.

Отже, кліматичні особливості території визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання людей.

2.2 Обіг парникових газів

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Згідно Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Вінницькій області³ в 2019 році викиди речовин, що належать до парникових газів, склали 45,8 тис.т, зокрема метан – 9,2 тис.т (9,5% у загальному обсягу викидів забруднюючих речовин), оксид азоту – 0,1 т (0,1%). Крім того, обсяг викидів діоксиду вуглецю склали 5,3 млн.т.

³<http://www.vin.gov.ua/dep-apr/stan-dovkillia/241-rehionalni-dopovidi/31379-rehionalna-dopovid-pro-stan-dovkillia-obl-sti-u-2019>

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області. У 2019 році відповідно до статистичних даних викиди від автотранспорту становили 65,2 тис.т (40% від загального обсягу викидів).

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.⁴

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Згідно Доповіді про стан навколишнього природного середовища в Вінницькій області, в 2019 році викиди речовин, що належать до парникових газів, склали 45,8 тис.т, зокрема метан – 9,2 тис.т (9,5% у загальному обсягу викидів забруднюючих речовин), оксид азоту – 0,1 т (0,1%). Крім того, обсяг викидів діоксиду вуглецю склали 5,3 млн.т.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області. У 2019 році відповідно до статистичних даних викиди від автотранспорту становили 65,2 тис.т (40% від загального обсягу викидів).

2.2.1 Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджено

Згідно доповіді про стан навколишнього середовища в Вінницькій області за 2019 рік⁵ на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України.

Щомісячно температурний режим перевищував норму. Найбільші відхилення від норми спостерігалися в лютому, березні, червні, листопаді та грудні. Мінімальна температура повітря спостерігалася в січні і становила 12-16° морозу. Максимальна температура повітря відмічена в серпні і досягала позначки 34-36° тепла. Середня річна кількість опадів по області склала 467 мм, або 75% від норми. Найсухішими місяцями року були липень та серпень з кількістю опадів 39 та 21 мм, або 41 та 31% від норми. Найбільш вологим був травень з кількістю опадів 115 мм, або 189% від норми.

Зима 2018-2019 рр. (13-28.11.2018 р. – 29.01.-15.02.2019). Восени 018 року на території Вінницької області перехід через 0° в бік зниження відбувався протягом 15 днів з 13 по 28 листопада. Тривалість зимового періоду склала 62-94 днів, при нормі 88-103. Зима 2018-2019 року характеризувалася помірно теплою погодою з суттєвими опадами, незначним промерзанням ґрунту, стійким сніговим покривом, тривалими відлигами, густими туманами. Середня температура повітря за зимовий період склала 3,0° морозу, що в межах норми. В період тривалих відлиг (в третій декаді грудня та в першій декаді лютого) максимальна температура повітря підвищувалася до 3-6° та 4-9° тепла. Днів з відлигою за зимовий період по області налічувалося 27-46. Мінімальна температура повітря в листопаді знижувалася до 11-14° морозу (2-3.12) в грудні, в січні до 12-16° (9.01,20.01), але тривалість цих періодів незначна. Зимовий період характеризувався достатньою кількістю опадів. Всього за зимовий період випало 129 мм, при нормі 95 мм. Найбільша кількість опадів

⁴ Зауважимо, що визначені у Програмі завдання є узагальненими, тому їх вплив має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

⁵ <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/departament-apk/doc/OperMonitor/Dopov/Dop2019.pdf>

відмічена в третій декаді січня 27 мм, що становить 208% норми. Стійкий сніговий покрив утворився в кінці другої декади листопада і зберігався до кінця січня. За даними снігомірної зйомки, найбільша висота снігового покриву відмічена в другій декаді грудня (6-20 см по території області) та в другій декаді січня (6-21 см). Стихійних метеорологічних явищ протягом зимового періоду не відмічено. З небезпечних явищ відмічені тумани, вітер, значний сніг. Весна 2019 року (29.01-15.02 – 15.02.2019). Одночасного переходу середньодобової температури повітря через нуль градусів, що свідчить про початок кліматичної весни, не спостерігалось. 29-31 січня Вінницька область знаходилась під впливом теплового сектору циклону. В північно-західних, в окремих центральних районах та на півдні області середньодобова температура набула позитивних значень 29 січня, що характеризує початок весняного періоду, це майже на місяць раніше багаторічного строку (26.02). На решті території області сталий весняний період розпочався 14-15 лютого, що майже на два тижні раніше багаторічного строку (26.02). Тривалість весняного періоду склала 95 днів, при нормі 81. Весна 2019 року виявилася тривалою, з частими коливаннями температур, частими дощами, які нерівномірно розподілялися по території області.

Середня температура повітря за весняний період становила 6.5° тепла, що на 3° нижче від норми. Максимальні температури повітря протягом весняного періоду в денні години підвищувалися до: в лютому 12-16°, березні 19-23°, в квітні 23-26°, в першій декаді травня - 20-25° тепла. Мінімальна температура повітря в нічні години знижувалася до: 7-8° морозу в лютому, 7-9° морозу в березні, 3-5° морозу в квітні, в першій декаді травня до плюс 2-5°. Сонячне сяйво до земної поверхні надходило протягом 446 годин, при нормі 398 годин. Всього за весняний період випало 70-135 мм опадів, при нормі 94-116 мм. Місцями по області ґрунт перезволожений. Стихійні метеорологічні явища протягом весни: приморозки 15, 20, 23-24.04. Серед небезпечних явищ частими були вітер, тумани, грози. Літо 2019 року (10-29.04-22.09.2019). Сталий перехід через +15° в бік підвищення, що свідчить про початок літа, відбувся 13 травня, що на тиждень раніше середньобагаторічних строків. Тривалість літа склала 127 днів, при нормі 110. Сонячне сяйво до земної поверхні надходило протягом 1326 годин, при нормі 1153 години. Літо 2019 року було тривалим, з підвищеним температурним режимом, значним недобором опадів та тривалими бездошовими періодами в другій половині періоду.

Середня температура повітря за літній період становила 20.1°, що на 3.9° вище норми. За літній період протягом 15-42 днів максимальні температури повітря досягали +30° і вище, але не перевищували абсолютні максимуми. Максимальна температура повітря в літній період в денні години підвищувалася: в травні до 26-29° тепла, в червні до 31-34° тепла, в липні максимум становив 32-35°, в серпні 34-36°, в вересні 30-33°. Мінімальна температури повітря в нічні години знижувалася в травні до 2-5°, в червні до 9-11°, в липні та серпні до 8-10° тепла, в вересні до 7-11° тепла. Літній період характеризувався значним недобором опадів і нерівномірним їх розподілом. Всього за літо випало 213 мм, що становить 66% від норми (323 мм). Найбільша кількість опадів відмічена протягом двох декад травня 73 мм, або 170% від норми. В третій декаді серпня опади були відсутні. Протягом літнього періоду число днів з відносною вологістю 30% і нижче налічувалося в середньому по області 11.

В кінці літа днів із суховіями нараховувалося від 4 до 17. На переважній території області зареєстровано тривалий бездошовий період, який обумовив загальну, повітряну та ґрунтову, посуху (12.08-15.09). З небезпечних явищ частими були грози, пориви вітру, значний дощ. Осінь 2019 року (17-18.09 - 21.11-02.12.2019р.). 17 вересня відбувся перехід через +15° в бік зниження, що на 12 днів пізніше середньобагаторічних строків (05.09) та на тиждень раніше минулорічного. Тривалість періоду склала 66-75 днів, при нормі 77 днів.

Осінь 2019 року характеризувалася підвищеним температурним режимом, високими максимальними температурами, які наближалися до абсолютних значень для цього періоду, але не перевищили їх, та нерівномірним розподілом опадів в часі і на території. Середня температура повітря за осінній період сягала 9.9° тепла, при нормі 6.8° тепла. Протягом всього осіннього періоду температура повітря утримувалася вище норми за винятком першої декади жовтня. Максимальні температури повітря в денні години в третій декаді вересня підвищувалися до 21-25° тепла (30.09), в жовтні до 23-26° тепла (02- 03.10,14.10), в листопаді до 20-23° тепла (06.11). Мінімальна температура знижувалася в вересні до 0-2° тепла (21.09), в жовтні до 3-6° морозу (31.10), в листопаді до 2-5° морозу (01.11). Розподіл опадів був нерівномірним на території області і в часі. За осінній період випало 35-59 мм опадів, при нормі 65-79 мм. Найбільша кількість їх зареєстрована в третій декаді вересня 24 мм, що становить 160% декадної норми. В другій та третій декадах жовтня опадів було менше 1 мм.

Стихійні метеорологічні явища протягом осіннього періоду: приморозки 21.09, 07-08.10. З небезпечних явищ спостерігаються тумани, вітер. Осінь закінчилася 21 листопада, в середньо багаторічні строки. На півдні області перехід через 0° відбувся 02.12, що на 5 днів пізніше багаторічного показника. Грудень виявився аномально теплим. По області спостерігалися дощі, в кінці періоду сніг, в окремі дні тумани та слабка ожеледь. Протягом місяця температура зазнавала значних коливань. Середня температура повітря в грудні становила 2.2° тепла, що на 4.5° вище від норми. Середня кількість опадів по області склала 26 мм, або 62% від норми.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов – це аномальна спека і тепловий стрес, повені та підтоплення, поява нових інвазивних видів рослин і тварин, шкідників і алергенів.

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку впливу на клімат ДДП.

Таблиця 2.1.

Ціль документа	Оцінка впливу	Ознака
Бюджетно-фінансова сфера	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного впливу або наявна інформація недостатня для оцінки. Згідно ЗУ "Про СЕО" перелічені заходи із ДДП, реалізація яких передбачається в межах цього напрямку, були оцінені при проходженні процедури СЕО для цих ДДП
Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини	НО	Напрямок передбачає заходи, які є достатньо узагальненими та ця інформація недостатня для оцінки.
Комунальний сектор економіки	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного впливу або наявна інформація недостатня для оцінки.
Промисловість та підприємництво	НО	Напрямок передбачає заходи, які є достатньо узагальненими та ця інформація недостатня для оцінки. Згідно ЗУ "Про СЕО" перелічені заходи із ДДП, реалізація яких передбачається в межах цього напрямку, були оцінені при проходженні процедури СЕО для цих ДДП
Сфера внутрішньої торгівлі	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного

		впливу або наявна інформація недостатня для оцінки.
Аграрний сектор економіки	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного впливу або наявна інформація недостатня для оцінки. Згідно ЗУ "Про СЕО" перелічені заходи із ДДП, реалізація яких передбачається в межах цього напрямку, були оцінені при проходженні процедури СЕО для цих ДДП
Екологічна безпека та збалансоване природокористування	НО	Згідно ЗУ "Про СЕО" перелічені заходи із ДДП, реалізація яких передбачається в межах цього напрямку, були оцінені при проходженні процедури СЕО для цих ДДП
Обслуговування житлового фонду	М-	помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП
Благоустрій території	М-	помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП
Транспорт	Mt	одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП
Енергетичне господарство	М-	помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП
Освіта	Mt	одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП
	М-	помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП
Охорона здоров'я	Mt	одноразові викиди ПГ під час проведення ДДП Згідно ЗУ "Про СЕО" перелічені заходи із ДДП, реалізація яких передбачається в межах цього напрямку, були оцінені при проходженні процедури СЕО для цих ДДП
Культура	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного впливу або наявна інформація недостатня для оцінки.
Фізична культура і спорт	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного впливу або наявна інформація недостатня для оцінки.
Інформатизація муніципального управління	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного впливу або наявна інформація недостатня для оцінки.
Адміністративні послуги	НО	Напрямок передбачає заходи, які не нестимуть значного впливу або наявна інформація недостатня для оцінки.

Примітка. "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість"

У Вінницькій МТГ, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється в активізації масових міграційних процесів. Локально отримуємо зменшення води в річках, зміну та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб.

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

2.3 Водні ресурси

Річки Вінницької області належать до басейнів трьох основних річок України - Південного Бугу, Дністра і Дніпра, на басейни яких припадає відповідно 62%, 28% і 10% території області. Всього територією області протікає 3,6 тис. річок, загальною протяжністю 11,8 тис. км. Пересічна густина річкової мережі становить 0,45 км/км².

У Вінницькій області налічується понад 5300 ставків загальним обсягом 246 млн м³ та площею водного дзеркала понад 24 тис. га. Більшість ставків побудовано на малих річках та ставках, внаслідок чого їх водний режим зарегульований на 40-60%. Площа ставків області коливається в широкому діапазоні – від 0,1 до 80 га. Найбільше ставків в області припадає на басейн Південного Бугу. В межах області побудовано 52 водосховища місткістю 293 млн м³, загальною площею водного дзеркала майже 10 тис. га.

Річки і водойми використовують для рибництва, промислового і комунального водопостачання, зрошення земель, а також як джерело гідроенергії.

Більша частина місцевого стоку області (до 70%) формується в басейні Південного Бугу. Більш значний транзитний стік Дністра проходить по південному кордону області і використовується лише для зрошення та гідроенергетики. На одного жителя Вінницької області (без урахування транзитного стоку Дністра) припадають такі річні об'єми місцевого стоку: середньо-багаторічного – 1,5 тис. м³; маловодного – 1,1 тис. м³; дуже маловодного – 0,75 тис. м³.

Головною водною артерією м. Вінниця є річка *Південний Буг*. Річка омиває центр міста з трьох боків, що дозволяє легко знайти місце для відпочинку, спустившись до мальовничих берегів, зокрема до набережної Рошен з найбільшим в Європі плавучим світломузичним фонтаном, або до оглядового майданчика на вулиці М. Оводова з панорамою на річку та міст. Окрім того, популярним місцем для відпочинку є мікрорайон Сабарів, розташований у найпівденнішій частині міста, де Південний Буг робить вигин вниз по течії. Тут розташована гідроелектростанція, з якої відкривається вид на гранітні скелі, річку і високі пагорби з густим лісом довкола. До Сабарова можна дістатися прогулянковими теплоходами.

Важливу роль у водному господарстві Вінниччини відіграють підземні води, як найбільш надійне джерело доброякісної питної води. Прогнозні запаси підземних вод області становлять 324,9 млн м³/рік, затверджені експлуатаційні запаси – 45,7 млн м³/рік. Щорічно використовується, в середньому, від 7 до 10% прогнозних ресурсів, в окремих районах (Вінницький, Калинівський, Козятинський) цей показник наближується до 20%.

Динаміка забору та споживання прісної води у Вінницькій області (рис.2.12.) свідчить про загальну тенденцію зменшення обсягів забору та використання води.

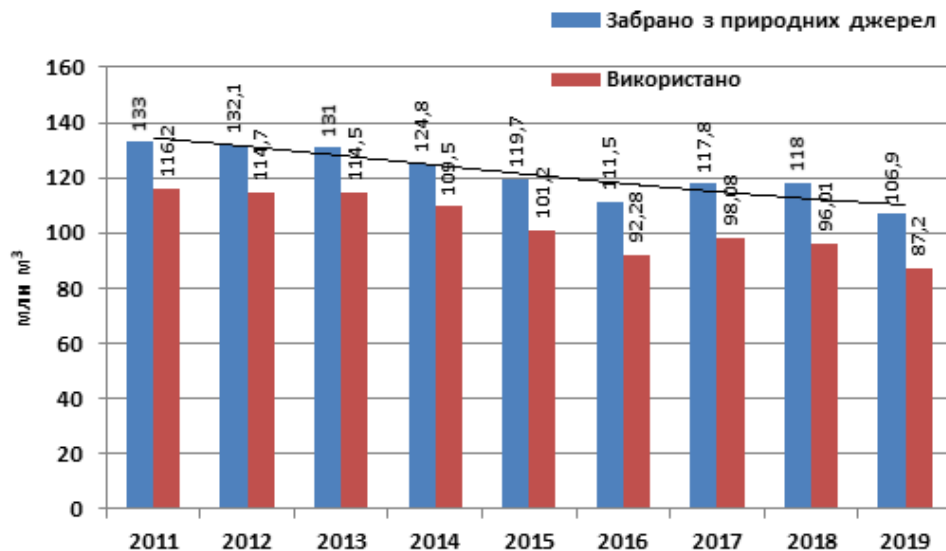

рис.2.12. Динаміка забору та споживання прісної води у Вінницькій області

Динаміка скидів стічних вод у поверхневі водні об'єкти усіма водокористувачами вказує на зменшення рівня водовідведення та скидів забруднених вод (рис. 13).

У 2019 році у водні об'єкти Вінницької області було скинуто 59,7 млн м³ стічних вод, у тому числі комунальним господарством – 27,7 млн м³ (46%); сільським господарством – 26,3 млн м³ (44%); промисловістю – 4,8 млн м³ (8%), іншими галузями – 0,9 млн м³ (2%). Найбільше води відводиться у басейн Південного Бугу (91% або 54,2 млн м³), у басейн Дністра – 7% або 4,5 млн м³; у басейн Дніпра – 2% (1,1 млн м³).

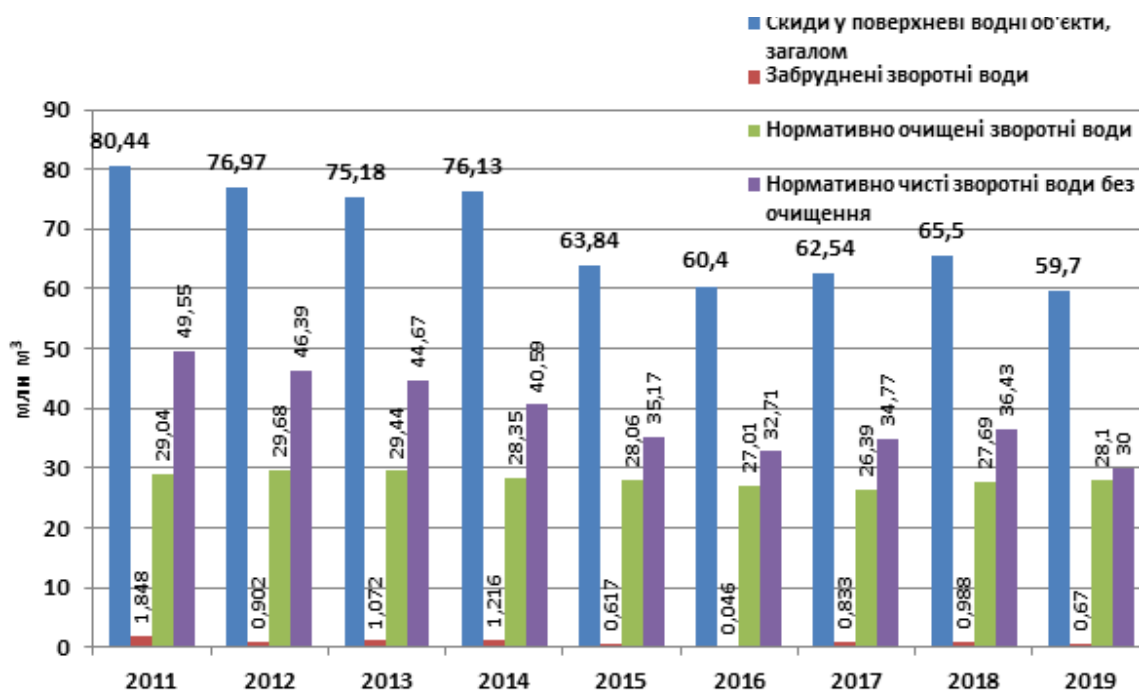

рис.2.7. Динаміка скидів стічних вод

Контроль за якістю питної води здійснює ДУ «Вінницький обласний лабораторний центр МОЗ України». В останні роки спостерігається відчутне погіршення якості і безпечності питної води у порівнянні з показниками минулих років як за мікробіологічними, так і за санітарно-хімічними показниками.

Централізоване водопостачання. Послугами з централізованого водопостачання охоплено 62% населення області, а саме - 18 міст, 29 селищ міського типу та 357 сіл області (24,5% від загальної кількості).

З 2013 по 2019 роки якість води централізованого водопостачання в області погіршилася за санітарно-гігієнічними показниками, які не відповідають нормативам, з 3,3% до 14,4%, а за бактеріологічними показниками - з 4,9% до 14,6% відповідно.

Для децентралізованого водопостачання показник питомої ваги води, що не відповідає нормативам за мікробіологічними показниками, зріс з 18,6% у 2013 р. до 38,3% у 2019 р.; за санітарно-гігієнічними показниками - з 4,2% до 44,8%.

За інформацією головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області на обліку перебуває 479 об'єктів централізованого та 3498 об'єктів децентралізованого водопостачання. У 2019 році для лабораторних досліджень відібрано 2114 проб питної води з централізованої мережі та децентралізованих джерел водопостачання. Відхилення виявлено в 1237 пробах за мікробіологічними показниками, що становить 59,0% та в 1128 пробах - за санітарно-хімічними показниками, що становить 58,0%.

Також, за інформацією Вінницької МТГ, було досліджено на бактеріологічні, паразитологічні та хімічні показники 3 проби води в місці водозабору, 12 в контрольних створах р. Південний Буг, 6 в зоні впливу скиду Сабарівських ОСК та 12 на пляжах міста. Невідповідність нормативу встановлена в 14 пробах - (42%) по бактеріологічним показникам (ешеріхії колі, ЛКП, ентерококи, стафілококи), в 33 пробах - (100%) по хімічних показниках (запах, БСК-5, БСК-20, водневий показник, розчинений кисень), що свідчить про забруднення р. Південний Буг органічними сполуками, які потрапляють у водні об'єкти зі стічними водами підприємств, а також можуть бути природного походження. У 2021 році кількість таких проб становила відповідно 52,9% та 100%.

Крім того, лабораторно обстежено 309 криниць громадського користування, з яких в 144 (47%) якість води не відповідає нормативам по бактеріологічних показниках (наявні загальні колі форми, ешеріхії колі) та в 247 (80%) - по санітарно-хімічних показниках (запах, забарвленість, загальна жорсткість, водневий показник, каламутність, нітрати, залізо, аміак). У 2021 році із 45 обстежених криниць кількість таких проб становила відповідно 68,9% та 73,3%.

Геопросторові

Гідрологічна мережа міста Вінниці представлена р. Південний Буг та трьома малими річками - Тяжилівка, Вишня, Вінничка. З інформацією щодо джерел водопостачання в р. Південний Буг в районі водозабору можна на сайті вінницької міської ради [https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=17&ContentTypeId=0x01007833393DEC4DC1AB0D71AEF17E828200DA1DFDD1B27EF146923478EBB1829DCg].

З інформацією щодо якості питної води можна ознайомитися на сайті комунального підприємства Вінницяоблводоканал [https://vinvk.com.ua/2015-07-21-08-02-13/pokazniki-yakosti-pitnoji-vodi]. Згідно даних Вінницяоблводоканал якість води у місті відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

З іншої сторони, річка Південний Буг, яка є джерелом питної води для майже 70 % містян, має 4 клас (що характеризує воду в ній як брудну). Якщо брати до уваги вплив зміни клімату на кількість та якість води, а також ріст її споживання населенням, питання забезпечення якісною питною водою в місті буде лише загострюватися.

Нижче наведено інформацію лабораторії КП «Вінницяоблводоканал» щодо якості питної води в 2022 році.

<https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=17>]

Таблиця 2.2.

Показник	Фактична концентрація								Нормативи для води з системи питного водопостачання згідно	
	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	Серпень	Вересень	Норма для водопровідної питної води, згідно ДСанПІН 2.2.4-171-10 «Тісенні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»	ДСанПІН "Показники безпеки та окремі показники якості питної води в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуаціях іншого характеру"
Запах, бали	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2 – 2/2	1/2 – 2/2	1/2	1/2 – 2/2	не більше 2	не більше 3,0
Смак та присмак, бали	1	1	1	1	1 – 2	1 – 2	1	1 – 2	не більше 2	не більше 3,0
Кольоровість, градуси	12 – 18	10 – 18	10 – 15	12 – 15	12 – 18	10 – 25	12 – 20	10 – 20	не більше 20	не більше 35
Каламутність, мг/дм ³	0,8 – 2,0	0,8 – 2,0	0,8 – 1,7	0,8 – 1,55	0,7 – 1,4	< 0,58 – 1,5	< 0,58 – 1,2	< 0,58 – 1,25	не більше 0,58	не більше 2,0
Водневий показник (рН), од. рН	7,11 – 7,82	6,9 – 7,71	7,44 – 7,78	7,27 – 7,82	7,51 – 8,04	7,42 – 7,87	7,54 – 7,86	7,10 – 7,72	6,5 – 8,5	6,5 – 9,0
Залізо загальне, мг/дм ³	< 0,05	< 0,05 – 0,07	0,05 – 0,06	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не більше 0,2	не більше 1,0
Загальна жорсткість, моль/дм ³	6,2 – 7,1	4,3 – 6,3	4,6 – 5,4	5,0 – 5,4	4,8 – 5,2	4,6 – 5,0	4,3 – 4,9	4,2 – 4,8	не більше 7,0	не більше 10
Марганець, мг/дм ³	0,05	0,04	0,05 – 0,06	0,04	0,12 – 0,5	0,02 – 0,06	0,03 – 0,5	< 0,01 – 0,12	не більше 0,05	не більше 0,5
Сульфати, мг/дм ³	76,66 – 81,13	71 – 78,1	49,6 – 52,5	45,4	49,6	54,2	54,4	52,6 – 59,1	не більше 250	не більше 500,0
Сухий залишок, мг/дм ³	481 – 548	374 – 469	397 – 419	401 – 432	398 – 429	391 – 404	388 – 410	377 – 416	не більше 1000	не більше 1500
Хлориди, мг/дм ³	42 – 48	40 – 47	42 – 47	43 – 48	40 – 48	43 – 48	42 – 49	38 – 48	не більше 250	не більше 350,0
Нітрати, мг/дм ³	4,63 – 8,73	< 0,5 – 4,7	< 0,5 – 1,4	< 0,5	< 0,5 – 0,79	< 0,5 – 0,87	< 0,5 – 0,72	< 0,5 – 1,96	не більше 50,0	не більше 50,0
Амоній, мг/дм ³	0,1 – 2,6	0,05 – 0,3	0,05 – 0,09	< 0,05 – 0,15	< 0,05 – 2,58	< 0,05 – 0,21	< 0,05 – 0,10	< 0,05 – 1,8	не більше 0,5	не більше 2,6
Нітрити, мг/дм ³	0,003 – 0,014	< 0,003 – 0,01	< 0,003	< 0,003	< 0,003 – 0,053	< 0,003 – 0,003	< 0,003 – 0,15	< 0,003 – 0,0034	не більше 0,5 (0,1) ²	–
Фториди, мг/дм ³				0,2	0,2	0,22	0,21	0,24	для кліматичних зон 0,7 (IV), 1,2 (III), 1,5 (II)	не більше 1,5

Перманганатна окислювальність, $\text{mgO}_2/\text{дм}^3$				4,92 — 5,24	5,04 — 5,2	4,8 — 5,2	4,84 — 5,20	4,12 — 5,2	не більше 5	без аномальних змін
Мідь, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	не більше 1,0	не більше 2,0
Поліфосфати, $\text{mg}/\text{дм}^3$	0,04 — 0,05	0,03 — 0,04	0,06 — 0,08	0,01	0,09	0,06	0,14	0,03 — 0,09	не більше 3,5	—
Броміди, $\text{mg}/\text{дм}^3$				< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не визначається	—
Цинк, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	не більше 1,0	—
Алюміній, $\text{mg}/\text{дм}^3$	0,08 — 0,50	0,08 — 0,50	0,12 — 0,33	0,07 — 0,36	0,04 — 0,5	< 0,04 — 0,21	< 0,04 — 0,25	< 0,04 — 0,26	не більше $0,2 (0,5)^2$	не більше 0,5
Кадмій, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	не більше 0,001	не більше 0,005
Миш'як, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	не більше 0,01	не більше 0,01
Свинець, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	не більше 0,01	не більше 0,01
Молибден, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	< 0,0025	не більше 0,07	—
Ртуть, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	не більше 0,0005	не більше 0,001
Натрій, $\text{mg}/\text{дм}^3$	27,18 — 27,23	28,36 — 28,42	27,76 — 27,78	28,9	26,2	25,4	24,6	24,1	не більше 200,0	не більше 200,0
Кальцій, $\text{mg}/\text{дм}^3$				60,45	61	56	57,03	53,0 — 53,02	не визначається	—
Магній, $\text{mg}/\text{дм}^3$				23,7	21,3	25,1	24,1	23,6 — 23,7	не визначається	—
Калій, $\text{mg}/\text{дм}^3$				6,3	8,8	7,2	7,4	8,4 — 8,5	не визначається	—
Літій, $\text{mg}/\text{дм}^3$				0,011	0,01	0,012	0,01	0,011	не визначається	—
Нікель, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	< 0,01	не більше 0,02	не більше 0,02
Хром загальний, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не більше 0,05	не більше 0,05
Кремній, $\text{mg}/\text{дм}^3$	3,08 — 3,16	1,08 — 1,09	0,07	0,72	1,01	0,93	1,44	2,06 — 2,15	не більше 10	—
Кобальт, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	не більше 0,1	—
Селен, $\text{mg}/\text{дм}^3$	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	не більше 0,01	не більше 0,01
Сурма, $\text{mg}/\text{дм}^3$	—	< 0,0005	—	—	< 0,0005	< 0,0005	< 0,0005	—	не більше 0,005	не більше 0,005
Стронцій, $\text{mg}/\text{дм}^3$	—	< 0,01	—	—	< 0,01	—	< 0,01	—	не більше 7,0	—
Загальний органічний				—	—	—	—	—	не більше 8,0	—

вуглець, мг/дм ³											
Загальна лужність*, ммоль/дм ³				4.1 – 4.7	4.0 – 4.7	3.5 – 4.3	3.4 – 4.3	3.3 – 4.0	не визначається	—	
Нафтопродукти, мг/дм ³				0.063	0.038	0.043	0.047	0.037 – 0.044	не більше 0.1	—	
Поверхнево активні речовини аніонні, мг/дм ³				0.028	0.022	0.021	0.022	0.021 – 0.022	не більше 0.5	—	
Електролітична провідність (ЕПР), мк См/см				—	—	—	—	—	не визначається	—	
Хлороформ, мкг/дм ³	43.5867 – 54.1276	48.3426 – 52.8674		51.172	—	—	19.0507 – 54.2597	41.3328 – 59.4716	не більше 60	—	
Тетрахлорвуглець, мкг/дм ³				відсутній	—	—	відсутній	відсутній	не більше 2	—	
Дибромхлорметан, мкг/дм ³				9.107	—	—	2.4955 – 3.2423	5.642 – 6.7081	не більше 10	—	
1,2 -дихлоретан, мкг/дм ³				відсутній	—	—	відсутній	відсутній	не більше 3	—	
Трихлоретилен та тетрахлоретилен (сума), мкг/дм ³	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	—	—	відсутні	відсутні	не більше 10	не більше 10	
Тригалогенметани (сума: хлороформ + бромформ+дибромхлорметан+ бромдихлорметан), мкг/дм ³)	70.1716 – 71.3323	66.4717 – 67.0311	68.402 – 68.9793	70.303	—	—	39.9541 – 78.2606	66.7131 – 77.9305	не більше 100	не більше 100	
Загальне мікробне число, КУО/ см ³)				1 – 6	1 – 7	1 – 5	1 – 7	1 – 10	не більше 50	не більше 50	
Ентерококи, КУО/100см ³)				відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	
E. coli, КУО/100см ³)				відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	
Загальні коліформи, КУО/100см ³	відсутні	відсутні	відсутні	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	
Коліфаги, БУО/дм ³)				відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	
Патогенні кишкові найпростіші (клітини, цисти в 50 дм ³)	відсутні	відсутні	відсутні	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	відсутність	—

Кишкові гельмінти (клітини, яйця, личинки в 50 дм ³)	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	відсутні	—
Залишковий хлор вільний, мг/дм ³	0,02 — 0,49	0,02 — 0,49	0,02 — 0,49	0,06 - 0,49	0,04 - 0,49	0,02 - 0,49	0,02 - 0,49	0,02 - 0,49	не більше 0,5	не більше 0,5
Залишковий хлор зв'язаний, мг/дм ³	0,8 — 1,20	0,8 — 1,20	0,8 — 1,20	0,92 - 1,20	0,90 - 1,20	0,86 - 1,20	0,86 - 1,20	0,80 - 1,20	не більше 1,2	не більше 1,2
Феноли леткі, мг/дм ³				—	—	—	—	—	не більше 0,001	—
Ціаніди, мг/дм ³				—	0,0044	0,0008	0,009	0,003 — 0,004	не більше 0,05	не більше 0,05

Протягом 12 міс. 2020 року ДУ «Вінницький обласний лабораторний центр МОЗ України» відібрано та лабораторно досліджено на хімічні показники 18 проб питної води із РЧВ (резервуару чистої води) та насосних станцій ЮТ «Вінницяоблводоканал», з яких невідповідаючих вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» не зареєстровано. На бактеріологічні показники досліджено - 15 проб, всі нормативної якості. Паразитологічні показники досліджувались в 9 пробах, позитивних знахідок не виявлено. На радіологічні показники досліджено 1 пробу, результат не перевищує норматив. Із поверхневої водойми міста — р. П.Буг лабораторно досліджено 23 проби води в місці водозабору, пляжах та контрольних створах на бактеріологічні та хімічні показники. Невідповідність нормативу встановлена в 23 (100%) пробах по хімічних показниках (запах, БСК - 5) та 9 пробах (39,1 %) по мікробіологічних показниках (запаху, ЛКП, стафілококам, ентерококам, коліфагам). Із 21 проби поверхневої водойми, досліджених на паразитологічні показники, 1 (4,8%) з перевищенням норми. В ході моніторингу якості води криниць громадського використання міста досліджено воду із 2-х криниць на мікробіологічні показники (2 проби (100%)—нестандартні) та із 3-х криниць на хімічні показники (2 проби (66,7%) - нестандартні). Обстежені громадські криниці по вулиці Дачній, 3 (не відповідає нормативу по загальній жорсткості та загальним коліформам), Константина Василенка,6 (загальним коліформам), Пирогова,55 (загальній жорсткості).

Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх

захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезараження здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

2.4 Атмосферне повітря

Промислові підприємства, здебільшого, розташовані на території міста Вінниці. Діяльність переважної більшості (понад 60%) зосереджена в переробній промисловості, зокрема в харчовій промисловості (33%). Серед найбільших виробників харчової продукції – Вінницька кондитерська фабрика «Roshen», польсько-українське підприємство «Барлінек Інвест», Вінницький олійножировий комбінат, підприємство ТОВ «Грін КУЛ», ТОВ «Солодка мрія, ТОВ «АгрANA Фрут», ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика». Підприємства харчової промисловості повністю забезпечують потреби громади. Крім того, від початку повномасштабної війни на територію Вінницької МТГ за програмою релокації перемістили свої виробничі потужності 236 суб'єктів господарської діяльності з Південних та Східних регіонів України, з яких 94 – юридичні особи та 142 фізичних осіб-підприємців. Відновили діяльність 177 суб'єктів господарювання (або 75%), створено 1114 нових робочих місць. Серед релокованих підприємств, відновило діяльність ПрАТ «Укпостач» (компанія «UBC Group»), яке було переміщено на територію м. Вінниці з Харківської області, м. Дергачі. Завершено будівництво I черги Логістичного центру (розподільчий центр Вінниця) ТОВ «Промислова 9» (група компаній «Аврора»). Площа введеного об'єкту склала 9,5 тис м². Детальніша інформація про діючі підприємства наведена в Програмі.

Вінницьким обласним центром з гідрометеорології постійно ведуться спостереження за станом повітря у місті. Докладні відомості щомісячного моніторингу за даними цих станцій подано на сайті Вінницької міської ради [<https://www.vmr.gov.ua/ecology>]. У місті Вінниця систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі проводились лабораторією спостережень за забрудненням атмосфери (ЛСЗА) Вінницького ЦГМ на двох стаціонарних постах (ПСЗ): ПСЗ №1 розташований по вулиці Київська, 25; ПСЗ№2 – на Немирівському шосе, 29.

За 9 місяців 2022 року в атмосферному повітрі міста майже завжди спостерігався підвищений вміст діоксид азоту (речовина 3 класу небезпеки), фтористого водню (речовина 2 класу небезпеки) та формальдегіду. Однак у порівнянні з 2021 роком ці перевищення дещо менші. Максимальну кількість випадків перевищення ГДК м.р. по фтористому водню зафіксовано у липні (31 випадок) та по діоксиду азоту – у червні (13 випадків). Загалом по місту середні показники середньомісячних концентрацій по діоксиду азоту досягали 1,66 ГДКс.д. (для порівняння у 2021 році – 2,55 ГДКс.д.), по фтористому водню – 1,24 ГДКс.д. (у 2021 році – 1,52 ГДКс.д.) та по формальдегіду – 1,61 ГДКс.д. (у 2021 році – 1,54 ГДКс.д.); середні показники максимально-разових концентрацій по діоксиду азоту досягали 1,43 ГДКм.р., по фтористому водню – 1,07 ГДКм.р.

Максимальні концентрації досягали 1,8 ГДКм.р. по діоксиду азоту і 1,0 ГДКм.р. по фтористому водню. Кількість випадків перевищення ГДКм.р. з діоксиду азоту 5 та фтористого водню 10.

Середньомісячні та максимальні з разових концентрацій інших забруднювальних домішок не перевищували відповідні санітарно-гігієнічні нормативи. Вміст важких металів у повітрі був значно нижче рівня відповідних ГДКс.д. За індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА) загальний рівень забруднення у вересні по місту характеризувався, як підвищений і становив 5,1. Середньомісячні концентрації з діоксид азоту були вищими на першому посту, а фтористого водню на другому.

Порівняно з вереснем 2021 року середні концентрації забруднювальних речовин по м. Вінниці залишились без змін - діоксид сірки. Діоксид азоту знизився, а також фтористий водень та оксид вуглецю. Завислі речовини та формальдегід дещо підвищився.

Максимальні концентрації забруднювальних речовин за вересень в порівнянні з 2021 роком дещо знизилась по оксиду вуглецю. Без змін залишився діоксид сірки та завислі речовини. Збільшились максимальні концентрації по діоксид азоту, формальдегіду, аміаку .

Відомості щодо замірів в розрізі інших населених пунктів громади відсутні.

Геопросторові дані щодо розташування точок моніторингу повітря не надавались.

За даними статистичної звітності протягом 2019 року в довкілля Вінницької області усіма джерелами викинуто 164,9 тис.т забруднюючих речовин. Кількість викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел у розрахунку на квадратний кілометр території по області протягом 2019 року склала 3,8 т. Найвища щільність викидів забруднюючих речовин у розрахунку на квадратний кілометр припадає на місто Ладизин – 3349 т, а також на міста Вінницю (42 т), Жмеринку (17 т), Хмільник (9,4 т), Козятин (7,0 т) та на Тростянецький і Тульчинський райони по 4,0 т. На душу населення в середньому по області припадає 64 кг викинутих.

Динаміку викидів забруднюючих речовин в області наведено в таблиці 2.6 та на рисунку нижче.

Таблиця 2.3.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в Вінницькій області

	2010р	2013р	2014р	2015р	2016р	2017р	2018р	2019р
Викинуто, всього, тис. т	185,4	229	196,6	185	165,4	202,3	148,6	164,9
Викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення, тис. т	82,1	79,5	72,1	50,3	45,6	46,5	51,3	65,2
Викиди діоксиду вуглецю (стаціонарні джерела), млн.т	4,9	7	6,4	6,5	5,1	6,4	5,3	-

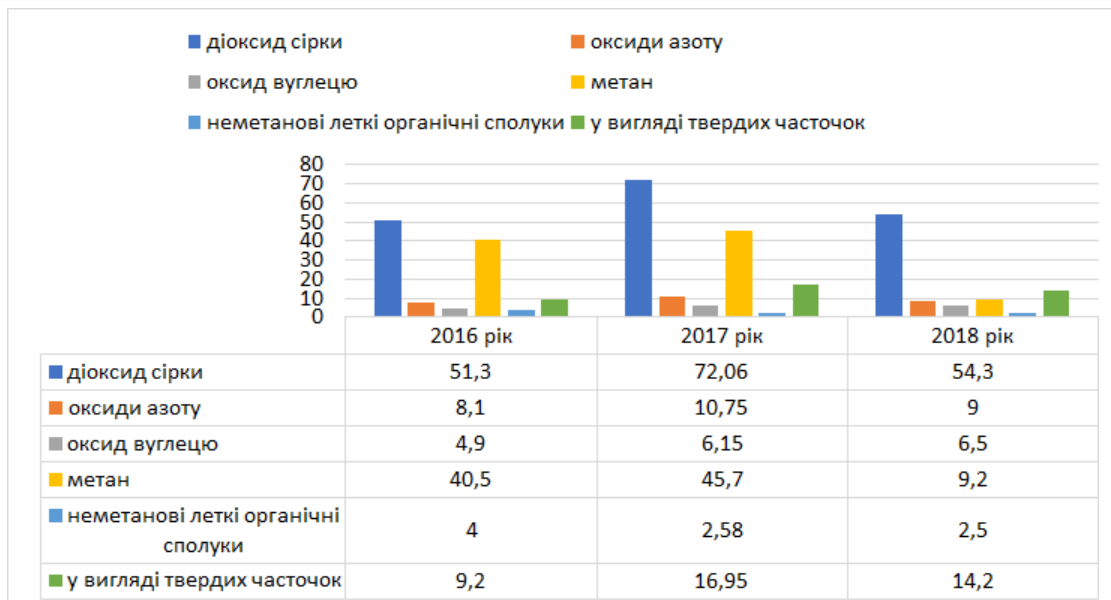

рис.2.8. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (стаціонарні джерела) в Вінницькій області

Основними забруднювачами повітря в області залишались підприємства енергетичної промисловості, сільського господарства, переробної промисловості та транспортні підприємства.

На території Вінницької міської територіальної громади розміщено 3 індустріальні парки, що внесені до Реєстру індустріальних (промислових) парків України: Вінницький індустріальний парк (площею 35,7 га), Індустріальний парк «Вінницький кластер холодильного машинобудування» (площею 19,27 га), Індустріальний парк «Вінтер Спорт» (площею 25 га). Промислову продукцію виготовляє 221 велике та середнє підприємство. Майже дві третини промислових підприємств задіяні в переробній промисловості, в тому числі в переробці сільськогосподарської продукції та деревини. Аграрний сектор громади представлений 13 сільськогосподарських підприємств, 14 фермерських господарств та близько 9500 особистих селянських господарств. Місцеві аграрії займаються вирощуванням зернових та технічних культур: пшениця, ячмінь, соя, соняшник, кукурудза, ріпак. Фермерські господарства займаються вирощуванням картоплі та овочевих культур, плодово-ягідних культур (яблука, груші). Докладні відомості щодо розташування перелічених підприємств не надано.

В межах розроблення Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації «Вінниця» на 2021 - 2025 роки прожовився детальний аналіз стану атмосферного повітря, системи моніторингу стану повітря станом на 2021 рік. Детально із результатами можна ознайомитися тут⁶.

2.5 Радіаційний стан

В перелік територій забруднених в результаті аварії на ЧАЕС (Постанова КМУ №106 від 23.07.1991 р.) населені пункти громади не входять.

Згідно Даних Вінницького обласного центру контролю та профілактики хвороб відхилень показників радіаційного фону від норми не зафіксовано впродовж 2022 року.

2.6 Стан здоров'я мешканців

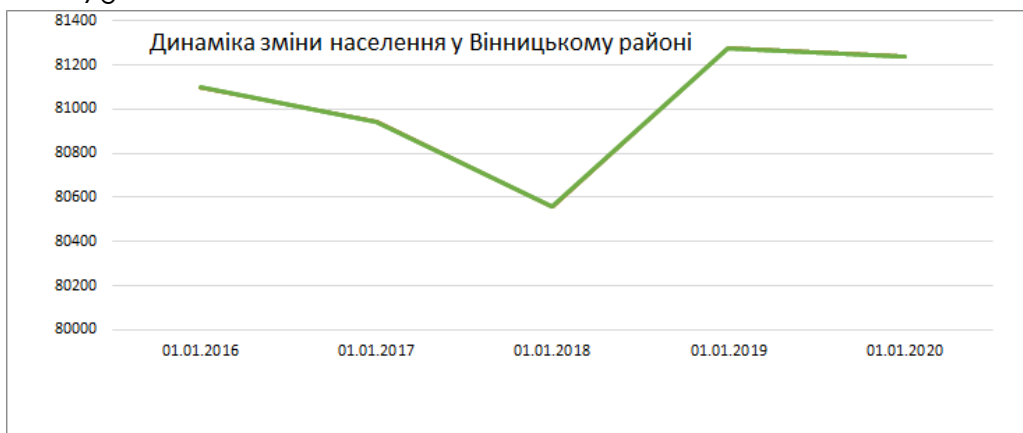
Стан здоров'я населення оцінюється, зокрема за тенденцією та кількістю вперше зареєстрованих випадків захворювань, структурою населення, загальної

⁶<https://newvmr.gov.ua/media/%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%96%D1%81%D0%B8/Ecology/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BD%D1%82%2026.11.21.pdf>

кількості захворюваності тощо. Статистику по зазначеним показникам подано нижче згідно даних головного управління статистики Вінницької області та Державної служби статистики України⁷

На 1 вересня 2021р. у Вінницькій міській територіальній громаді проживало (за оцінкою) міського населення 370 650 осіб, у тому числі в м. Вінниці – 369 378 осіб та у смт Десна – 1 272 особи (на 01.09.2020 р. у м.Вінниці, за оцінкою, проживало 370 026 осіб, у смт Десна – 1 270 осіб). Загальна кількість населення Вінницької міської територіальної громади (станом на 01.01.2022) – 387,4 тис. осіб, з яких 371,0 тис. осіб – міське населення м. Вінниця та смт Десна), 16,4 тис. осіб – сільське населення. У загальній кількості міського населення (м. Вінниця), станом на 01.01.2022 жінки становлять 54,4%, чоловіки – 45,6%. У віковій структурі переважають люди, старші за 50 років – 34,5%, частка дітей (0-14) становить 15,3%, молоді (15-35 років) – 24,6%.

Чисельність сільського населення (на 01.01.2021р.) склала 16 335 осіб, у тому числі: с. Великі Крушлинці – 1 064 особи, Вінницькі Хутори – 7 342 особи, Гавришівка – 1 847 осіб, Малі Крушлинці – 1 820 осіб, Писарівка – 1 586 осіб, Стадниця – 1 397 осіб, Щітки – 1 279 осіб.

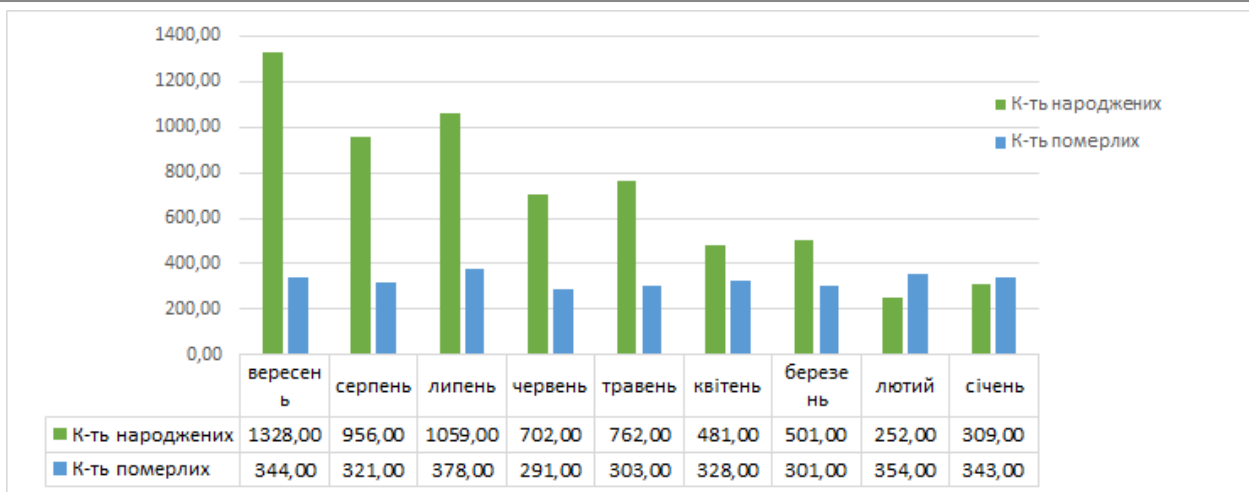
а)

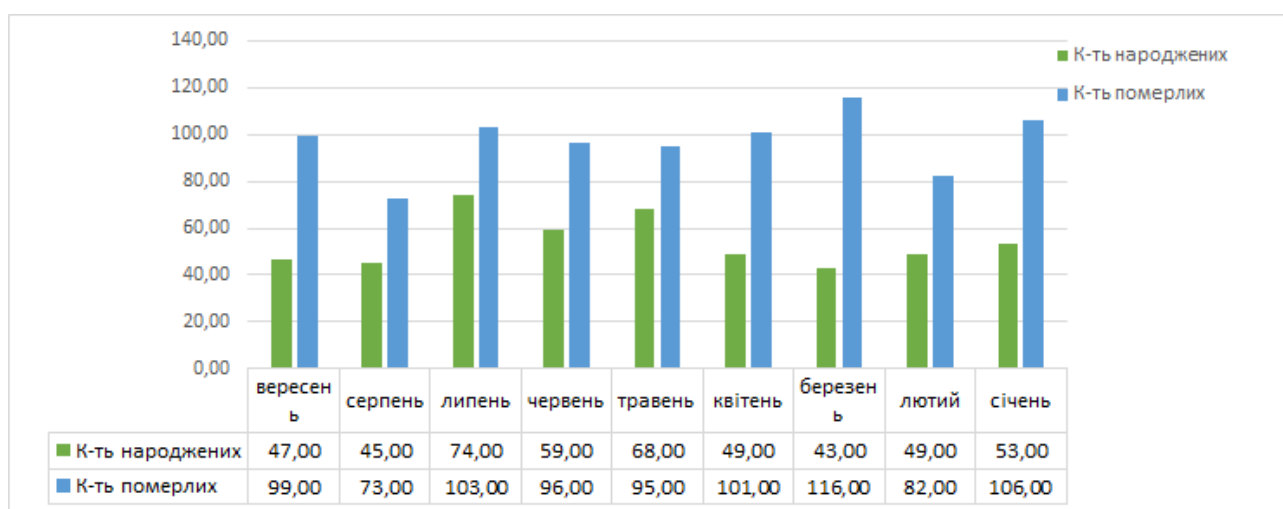
б)

рис.2.9. Динаміка зміни населення в а) Вінницькому районі та б) м. Вінниця
[\[https://www.vn.ukrstat.gov.ua/\]](https://www.vn.ukrstat.gov.ua/)

⁷ [\[http://www.ukrstat.gov.ua/\]](http://www.ukrstat.gov.ua/).

а)

б)

рис.2.10. Кількість живонароджених та померлих в а) м. Вінниця та б) Вінницький район за 2020 рік [<https://www.vn.ukrstat.gov.ua/>]

рис. 2.11. Вікова структура населення в Вінницькому районі в 2019 р. [<http://database.ukrcensus.gov.ua/>]

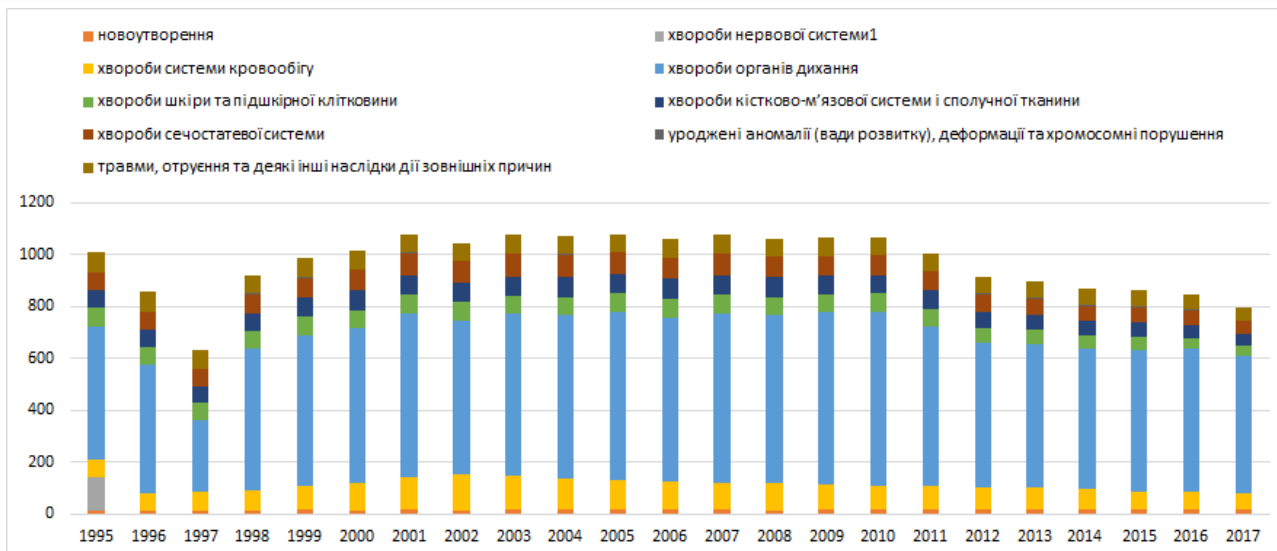

рис.2.12. Захворюваність населення (1995-2017рр.), кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис., Вінницька область
[\[https://www.vn.ukrstat.gov.ua/\]](https://www.vn.ukrstat.gov.ua/)

Таблиця 2.4.
 Кількість померлих за окремими причинами смерті у січні-вересні 2020 року у Вінницькій області

Усього	A00-Y89	17766
Клас I. Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	A00-B99	143
з них		
туберкульоз	A15-A19	61
хвороба, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)	B20-B24	65
Клас II. Новоутворення	C00-D48	2249
з них злоякісні	C00-C97	2227
Клас III. Хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	D50-D89	6
Клас IV. Ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин	E00-E89	73
з них цукровий діабет	E10-E14	62
Клас V. Розлади психіки та поведінки	F01-F99	29
з них розлади психіки та поведінки внаслідок вживання алкоголю	F10	29
Клас VI. Хвороби нервової системи	G00-G98	79
Клас IX. Хвороби системи кровообігу	I00-I99	13016
з них		

ішемічна хвороба серця	I20-I25	11684
алкогольна кардіоміопатія	I42.6	36
цереброваскулярні хвороби	I60-I69	929
Клас X. Хвороби органів дихання	J00-J98	308
з них грип і пневмонія	J10-J18	214
Клас XI. Хвороби органів травлення	K00-K92	632
з них алкогольна хвороба печінки	K70	35
Клас XII. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	L00-L98	9
Клас XIII. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	M00-M99	14
Клас XIV. Хвороби сечостатевої системи	N00-N99	54
Клас XV. Вагітність, пологи та післяпологовий період	O00-O99	-
Клас XVI. Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	P07-P96	30
Клас XVII. Природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	Q00-Q99	22
Клас XVIII. Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при клінічних і лабораторних дослідженнях, не класифіковані в інших рубриках	R00-R99	179
Клас XX. Зовнішні причини смерті	V01-Y89	798
з них		
транспортні нещасні випадки	V01-V99	124
випадкове утоплення та занурення у воду	W65-W74	61
нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню та полум'я	X00-X09	40
випадкове отруєння, спричинене отруйними речовинами	X40-X44,	32
(крім алкоголю)	X46-X49	
випадкове отруєння та дія алкоголю	X45	79
навмисне самоушкодження	X60-X84	216
наслідки нападу з метою убивства чи нанесення ушкодження	X85-X99,	33

	Y00-Y09	
Клас XXII. Коди для особливих цілей	U00-U85	125
COVID-19, вірус ідентифікований	U07.1	125
COVID-19, вірус неідентифікований	U07.2	-

Станом на 2015 рік частка осіб старше 60 років у віковій структурі населення Вінниці складала 19 %. Згідно з демографічним прогнозом ця частка збільшуватиметься. Це означає, що категорії населення молодше 18 років та старше 60 зрівняються у своїй кількості протягом наступного десятиліття. Для міста, яке прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим.

Існуючі статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області та місті як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя. В цілому тенденції різкого або негативного погіршення стану здоров'я населення немає.

2.7 Земельні ресурси та ґрунти

Територія області становить 2649,2 тис. га або 4,4 % від площі України. Більша частина території (76,03% від загальної площі території області) зайнята сільськогосподарськими землями (рис. 2.18). Питома вага сільськогосподарських угідь відносно території суші (ступінь сільськогосподарського освоєння) по області становить 77,3%, а по адміністративних районах – від 67,3% до 87,7%. Розораність відносно території суші по області становить 66,2%, а по адміністративних районах – від 53,6% до 79,7%.

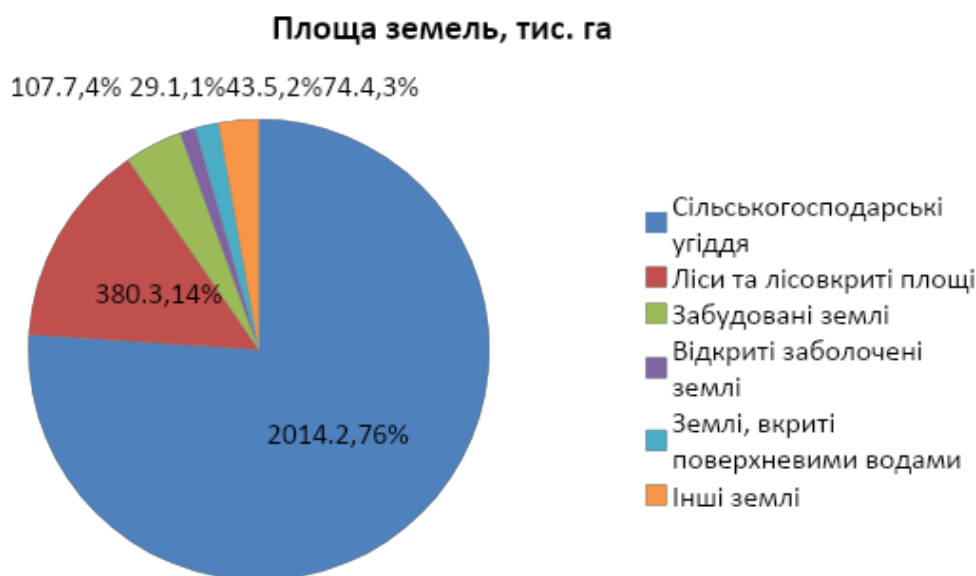

Рис. 2.13. Структура земельного фонду Вінницької області

Майже 25% (672,8 тис. га) усіх сільгоспугідь зазнають дії водної ерозії, 7% (179,7 тис. га) зазнають дії вітрової ерозії, кислих ґрунтів – 57% (1511,0 тис. га). Виникнення і розвиток ерозійних процесів мають багато причин. Однією із них є нераціональне використання землі, якому сприяє: інтенсивне розорювання схилівих земель (більше 3°) і вирощування на них просапних культур (особливо цукрових буряків);

відсутність комплексного підходу в проведенні протиерозійних заходів; перенасичення просапними культурами структури посівних площ. Також, нерациональне землекористування призводить до втрати родючості ґрунтів.

Усього по області потребують консервації 737,3 тис. га деградованих і малопродуктивних земель (27,8% від загальної площі території).

За класифікацією ґрунтів і земель України та їх придатністю до сільськогосподарського виробництва ґрунти Вінниччини за родючістю розміщуються від четвертого (70-61 бал) до восьмого (30-21 бал) класу. Це ґрунти від високої родючості (добрі землі) до групи ґрунтів низької якості (малоцінні землі) по загальній класифікації ґрунтів і земель України. Основні ґрунти області – це чорноземи (50,1% площі сільськогосподарських угідь) та сірі лісові (майже 33%). Більше половини обстежених сільськогосподарських угідь області є кислими.

Середній показник вмісту гумусу по області становить 2,69%, що є досить низьким показником. За даними наукових досліджень для підтримки в ґрунті на достатньому рівні фізико-хімічних і біологічних процесів необхідно, щоб він містив в орному горизонті не менше 2,5% гумусу. Цей рівень вважається критичним, нижче якого помітно погіршуються агрономічно цінні властивості ґрунтів. Ґрунтів з вмістом гумусу нижче критичного рівня в області нараховується 523,7 тис. га, що складає 41,4%.

Ґрунти Північної та Південної зони області більш родючі, вміст гумусу є вищим (2,74-3,48%). Центральна частина області, де ґрунтовий покрив представлений сірими лісовими ґрунтами, що за своєю природою є досить бідними на вміст органічної речовини (2,03%), досить відчутно знижує середній показник вмісту гумусу по області.

На меліорованих землях області створено 8 сольових стаціонарів на зрошуваних землях і 20 стаціонарів на осушуваних землях, що розташовані в різних геоморфологічних зонах, на яких відбирається за вегетаційний період 144 проби ґрунту на визначення засолення. В ґрунтах, що відбираються на сольових стаціонарах, перевищення ГДК вмісту солей не виявлено, процесів засолення і осолонцювання не спостерігається.

Отже, землекористування на Вінниччині супроводжується високим рівнем розораності схилів земель, розширенням посівних площ просапних культур, недостатньо обґрунтованою широкомасштабною меліорацією перезвожених, заболочених земель, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликало відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі.

До негативних змін структури ґрунтів, їх фізико-хімічних і біологічних властивостей призвели наслідки внесення мінеральних добрив й пестицидів у попередні роки. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

На основі аналізу відкритих джерел даних видно, що можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих

та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

рис.2.14. Приклади ймовірних місць порушень ПЗС в межах громади

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і заліснення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Звертаємо увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, заліснення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7

градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В перспективі при розробленні містобудівної документації, в тому числі комплексного плану громади, відповідні території мають бути визначені.

Розподіл земель на територію Вінницької МТГ наведено нижче. Серед усіх категорій земель згідно наданих даних найбільшу площу займають землі промисловості та сільгоспризначення.

Таблиця 2.5
Орієнтовна структура земель Вінницької МТГ згідно відкритих даних
<https://kadastr.live>

Категорія	Площа, га
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	2004.94
Землі сільськогосподарського призначення	10098.3
Землі житлової та громадської забудови	4403.86
Землі водного фонду	94.52
Землі рекреаційного призначення	88.36
Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	2.18
Землі історико-культурного призначення	20.6
Землі лісгосподарського призначення	1411.02
Землі оздоровчого призначення	3.15

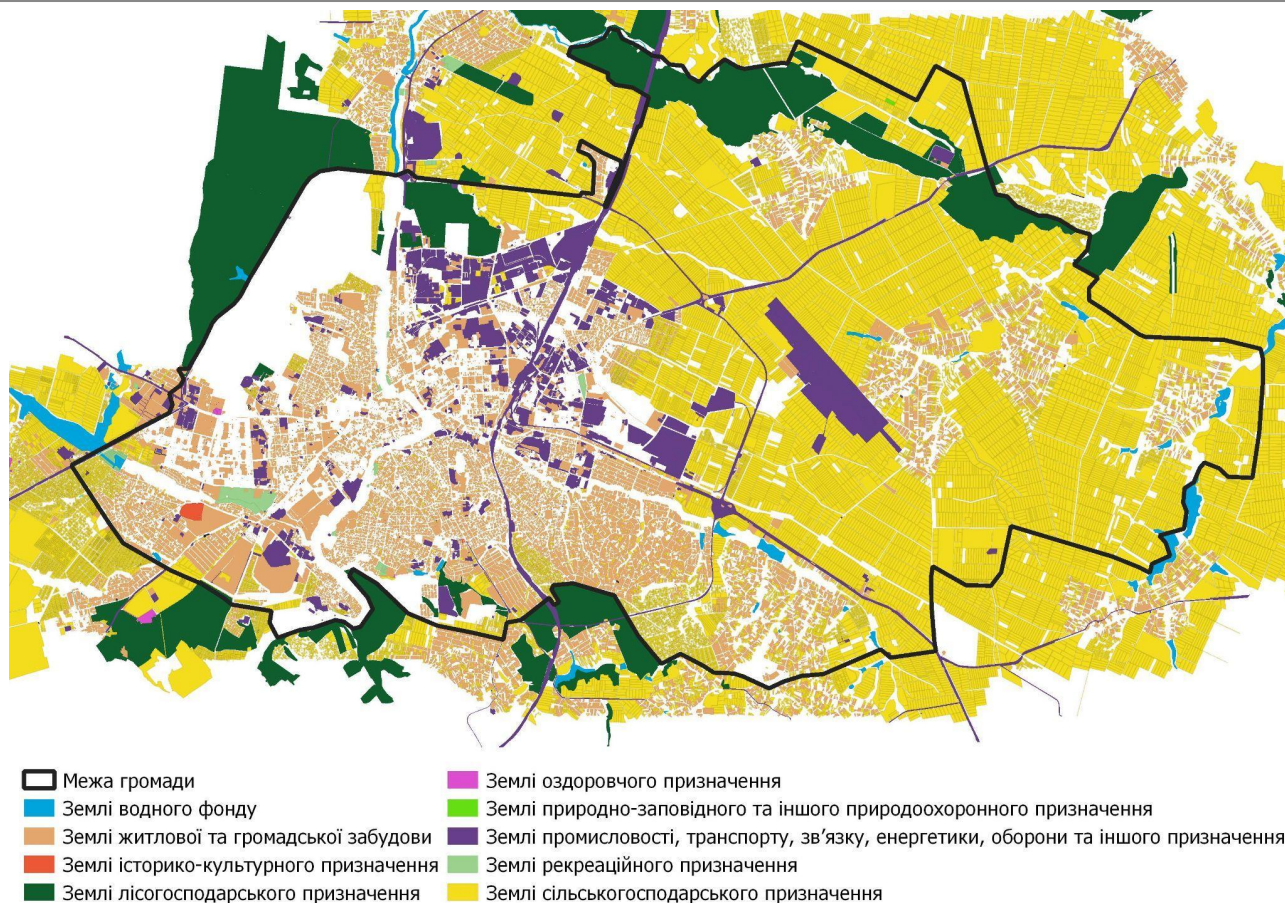

рис. 2.15. Розподіл земельних ділянок за категоріями у громаді згідно відкритих даних <https://kadastr.live>

2.8 Біорізноманіття

Рослинний світ Вінниччини вирізняється своїм багатством. У різноманітних природних комплексах на території області зустрічається близько 1200 видів рослин. Близько 200 видів рослин є рідкісними – такими, що зустрічаються лише в окремих місцевостях, урочищах або скорочують свій ареал. Практично всі види рослин приурочені до певних умов зростання, які виділяються на Східному Поділлі: по всій області поширені лісові та прибережно-водні види. Лучні та болотні види більш характерні для півночі Вінниччини, а степові – для півдня. Розсіяно по всій території Східного Поділля зустрічаються види вапнякових та гранітних відслонень. Надзвичайно багато в області заносних видів рослин, які ростуть переважно в місцях, де природний рослинний покрив порушений або зник взагалі. Тваринний світ області різноманітний. Однак, на фоні досить великого біорізноманіття, звичайно властивого лісостепу, все ж таки необхідно підкреслити певну тенденцію до збідненості фауни наземних хребетних області, що викликано напівізолюваністю внаслідок сильної фрагментації природних територій. Всього в області налічується близько 420 видів тварин, у т. ч. риб – 30, земноводних – 11, плазунів – 8, птахів – 300, ссавців – 70.

Ліси Вінниччини займають площу 380,3 тис. га (близько 13,8% її загальної площі), що робить область малолісною і лісодефіцитною. Для забезпечення екологічної рівноваги території Вінниччини, зменшення негативної дії ерозійних процесів на ґрунти та досягнення оптимального мінімального рівня лісистості 15% необхідно висадити не менше 31 тис. га нових лісів. Внаслідок моніторингу земельних ресурсів визначено, що на території Вінницької області загальна площа земель, які можуть бути надані під заліснення складає 5788,25 га. Це землі, які за своїми природними властивостями мають низьку продуктивність або

характеризуються негативними природними властивостями: заболоченість, еродованість, наявність схилів крутизною більше 7 градусів.

Для отримання актуальної деталізованої інформації щодо характеристик рослинного покриву і тваринного світу громади необхідно виконати польові дослідження. Таку інформацію можливо отримати під час моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля.

2.9 Парки та паркові зони м. Вінниця

Загальна площа зелених насаджень міста становить 3 640,8 га, зокрема 971,8 га загального користування. Місто Вінниця є одним із небагатьох міст України, де спостерігається високий показник озеленення, що становить 9,4 м²/чол. Зелена зона міста представлена лісами державного лісового фонду Вінницького району.

Основними об'єктами озеленення є Центральний парк культури і відпочинку м. Вінниця, музей-садиба М.М. Коцюбинського, ботанічний сад «Поділля», парк острова «Кемпа», П'ятничанський парк, парк ім. Академіка Ющенка, парк біля півострову «Бригантина», сквер біля кінотеатру «Росія», парк центрального стадіону «Локомотив», парк БК «Хімік», міський парк «Дружби народів», дендрарій лісово-дослідної станції, музей-садиба М.І. Пирогова.

2.10 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони

Динаміка зростання заповідності території області представлена на рис. 2.15. Видно, що за останні 6 років площа ПЗФ області залишається приблизно на одному й тому ж рівні.

На сьогоднішній день в області налічується 432 об'єкти природно-заповідного фонду (43 загальнодержавного значення, з них 1 національний природний парк та 389 місцевого значення, з них 4 регіональних ландшафтних парків), загальною площею 69 064,2 га, що складає 2,61 % від площі області. (згідно листа Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької ОДА №01-15-01/4323 від 09.12.21)

Національний природний парк «Кармелюкове Поділля» створений на півдні Чечельницького і Тростянецького районів з метою збереження, відтворення та раціонального використання унікальних природних і історико-культурних комплексів Південного Поділля.

В басейнах найбільших річок області Південний Буг, Дністер та Мурафа створені регіональні ландшафтні парки, їх території є важливими елементами екологічної мережі, мають багатий рослинний і тваринний світ, унікальні ландшафтні комплекси та рідкісні історико-культурні пам'ятки:

- «Мурафа» створений у середній та нижній ділянці р. Мурафа, на території Чернівецького, Могилів-Подільського та Ямпільського районів;
- «Середнє Побужжя» створений у межах річкової долини р. Південний Буг, на території Тиврівського району;
- «Дністер» створений на території Могилів-Подільського та Ямпільського районів;
- «Немирівське Побужжя» створений у межах річкової долини р. Південний Буг, на території Немирівського району.

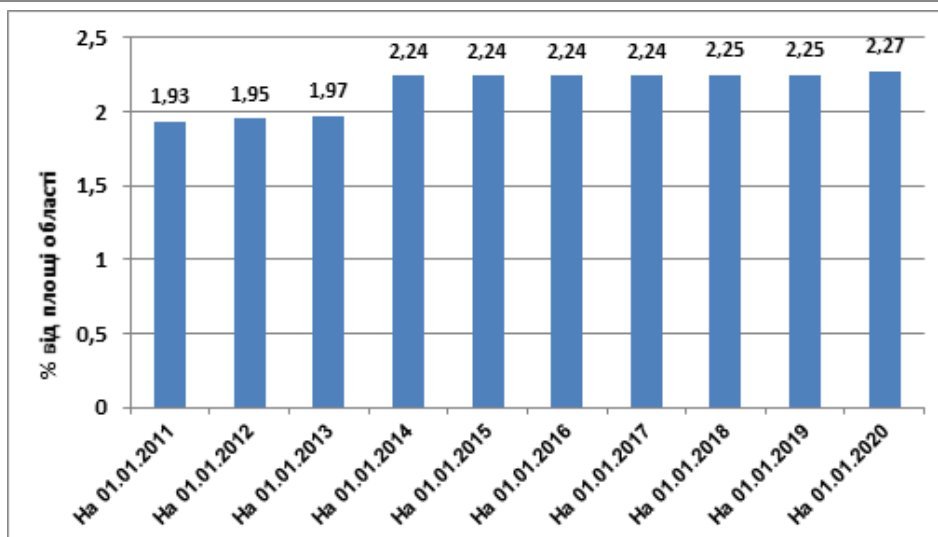

Рис. 2.16. Динаміка зростання площі природно-заповідного фонду Вінницької області

Технічна документація з винесення меж в натуру (на місцевість) виготовлялись для 38 об'єктів загальнодержавного значення (90,5% від загальної кількості об'єктів загальнодержавного значення) та 290 територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення (77 % від загальної кількості об'єктів місцевого значення). Території та об'єкти природно-заповідного фонду оформлені відповідними знаками та інформаційними матеріалами, межі цих територій та об'єктів нанесені на відповідні планово-картографічні матеріали.

Для отримання актуальної інформації про стан об'єктів ПЗФ необхідно виконати польові дослідження а також отримати інформацію, що міститиме оцінку законності дій, що призвели до змін стану таких об'єктів.

Перелік об'єктів, віднесених до природно-заповідного фонду в межах м. Вінниця подано в таблиці нижче.

Таблиця 2.6.

Реєс тр/гн оме	Назва	Пло ща, га	Указ, постанов а, рішення, згідно яких створено об'єкт	Коротка характеристика	Користу вачі	Місцезнахо дження (район, сільська (міська, селищна) ради, лісництво
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення						
ППЗ 98/5 55	Ботаніч ний сад "Поділ лля	72,0	Постанова Держкомпри ро ди УРСР від 30.08.90 р. № 18	Визначний ботанічний сад створений на честь 50-річчя Жовтня. На території ботсаду зростає понад 900 видів і форм дерев і чагарників. Особливу цінність мають унікальні асоціації лжетсуги, туї гігантської, платану західного, а також лікарські рослини	Вінницьк ий Державн ий аграрни й універси тет, ботанічн ий сад "Поділля"	м. Вінниця, вул. Пирогова, 1 55

ППЗ 99/5 55	Центральний парк ім. М. Леонтовича	30,0	Постанова Держкомприроди УРСР від 30.08.90 р. № 18	Визначний парк культури створений в 1-й половині 19 ст. на основі природної грабової діброви. Насадження парку мають високу декоративність та багатий дендрологічний склад, серед яких є декілька 300-х річних дубів : червоний і каштанolistий, оксамит амурський , сосна веймутова.	КП ВМР «Дирекція парків та дозвілля територіальної громади	м.Вінниця, вул. Хлібна,1
Пам'ятки природи місцевого значення						
Ботанічні						
БПМ 101/5 55	Красень дуб	0,01	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Красивий екземпляр дуба звичайного віком понад 100 років	МКП «Вінницяззеленбуд»	м. Вінниця (біля будинку стоматполіклініки, 9-го Січня, 24)
БПМ 102/5 55	Дуб велетенський	0,01	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Могутній 300 річний екземпляр дуба звичайного	МКП «Вінницяззеленбуд»	м.Вінниця , вул. Хмельницьке шосе, 6
БПМ 4/555	Сосна веймутова (8 шт.)	0,05	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Цінна група рідкісної породи віком понад 80 років	МКП «Вінницяззеленбуд»	вул. братів Коріатовичів, 106
БПМ 103/5 55	Алея горіха Зібольда	1,0	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р.	Однорядна алея плодоносних дерев рідкісних в області - горіха Зібольда. Є окремі дерева горіха серцелистого,	МКП «Вінницяззеленбуд»	м. Вінниця вул. Пирогова, від №154 до "Електромережі"
БПМ 197/5 55	Алея вікових лип	3,8 (140)	Рішення облвиконкому №371 від 29.08.84р	Дворядна алея могутніх вікових лип з обох сторін дороги, створена в 80-х роках 18 ст. солдатами Суворова	Служба автомобільних доріг у Вінницькій обл.	м. Вінниця – Хмельницьке шосе
Комплексні						
БПМ 209/555	Музей - садиба М.Коцюбинського	0,6	Рішення 13 сесії 22 скликання-ня облради від 26.12.97 р.	Садиба заснована в 1855 р. на території зростають: туя, липи віком понад 250 років, рідкісний тамариск, висаджений Коцюбинським, садок з яблунями та грушами	Літературно-меморіальний музей ім. М. Коцюбинського-Го	м.Вінниця, вул.І.Бевза – пл.М.Коцюбинського

ББП Дуб Гаврило	ББП Дуб Гаврило	0.01	Рішення 41 сесії Вінницької обласної ради 7 скликання від 17.12.2019 №918	охороняється як екземпляр дуба звичайного віком близько 200 років, знаходиться по	МКП «Вінницязеленбуд»	вул. Миколи Оводова 89
Парки - пам'ятники садово-паркового мистецтва місцевого значення						
ППМ 2/555	П'ятницький парк	32.0	Рішення облвиконкому № 187 від 13.05.96, №335 від 22.06.72р.	Красивий ландшафтний парк, заснований в 2-ій половині 19 ст. В парку зростає 80 видів дерев і чагарників, в т.ч. – модрина поліська, дуб червоний, берека, катальпа, горіх чорний	Обласний ендокринологічний диспансер	м. Вінниця, вул. Мічуріна, 32
ППМ 3/555	Парк ім. О.І.Ющенка	15.0	Рішення облвиконкому № 441 від 30.07.69, №335 від 22.06.72р.	Ландшафтний парк, розташований на мальовничому березі р. Південний Буг. Заснований в 1902 році під керівництвом головного лікаря Дорошкевича. В парку – алеї вікових дубів, модрина європейська, дуб червоний, горіх Зібольда, каштан, березовий гай, масив ялини звичайної	Обласна психоневрологічна лікарня	м. Вінниця, вул. Пирогова, 109
ППМ 12/555	Дендрарій лісово-дослідної станції	5.8	Рішення облвиконкому № 441 від 30.07.69, №335 від 22.06.72 та №371 від 29.08.84р.	Створений в 1958-1959 роках, тут висаджений набір цінних видів дерев і чагарників (160 видів), в т.ч. – велика колекція горіхів: Зібольда, серцевидний, чорний, гіркорі, маньчжурський	Вінницька лісово-дослідна станція	м. Вінниця, вул.Максимовича, 39
ППМ 21/555	Музей –садиба М.І.Пирогова	18.7	Розпорядження Вінницької облдержадміністрації від 22.12.95 р. №200	Музей складається з будинку вченого, музею-аптеки, парку та яблуневого саду. Липова алея 300 річного віку, 2 величезні ялини, посаджені в 1862 році самим Пироговим. Є бузкова алея	Музей М.І.Пирогова	м. Вінниця, вул. Пирогова, 155

Нижче на рисунку показано схема розташування об'єктів ПЗФ на території Вінницької МТГ згідно даних публічної кадастрової карти [<https://map.land.gov.ua>].

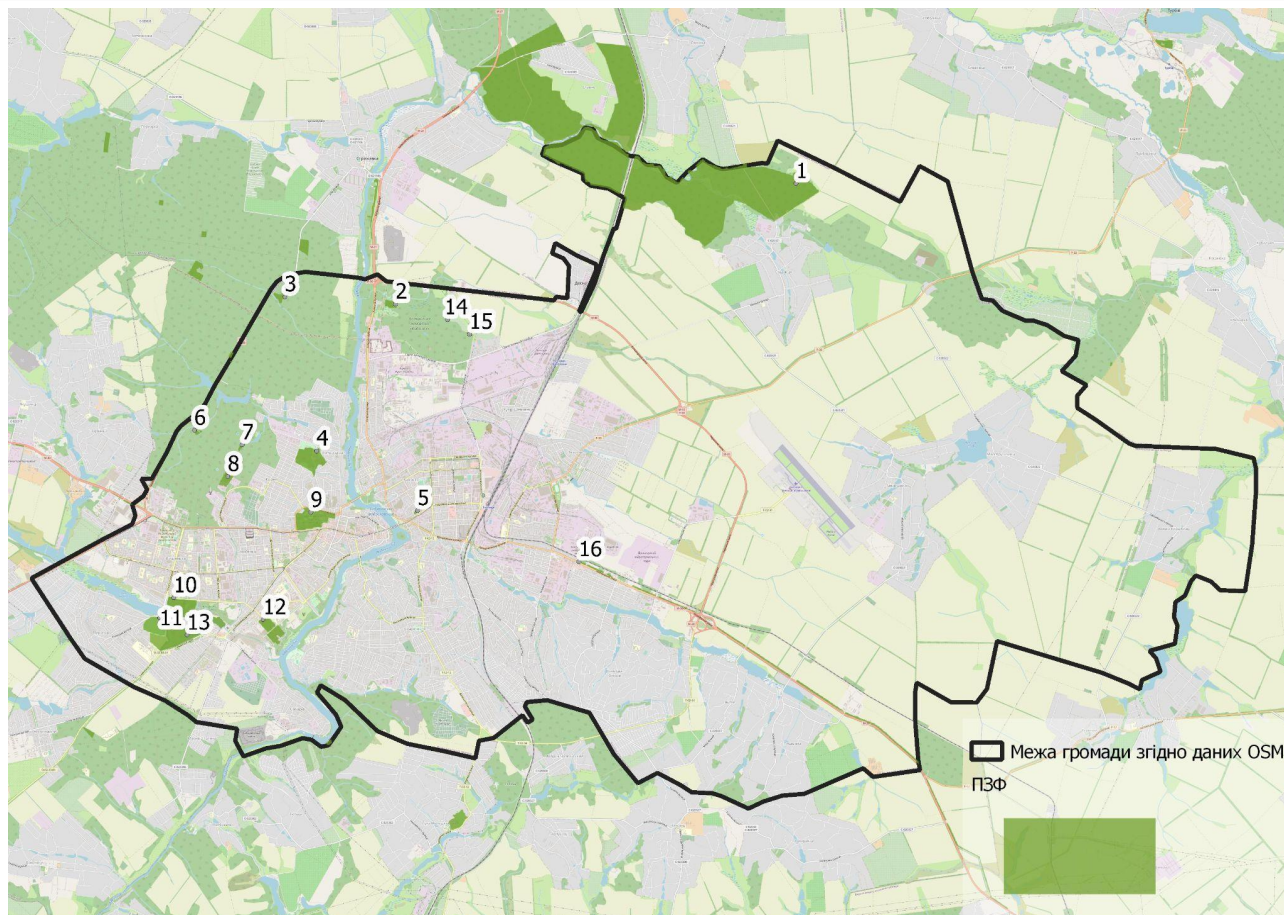

рис. 2.17. Розташування територій ПЗФ в межах громади згідно даних публічної кадастрової карти [https://map.land.gov.ua]

Згідно даних публічної кадастрової карти:

в межах пам'ятки місцевого значення Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «П'ятничанський парк» земельна ділянка 0510136600:02:010:0001 площею 0.5 га перебуває у комунальній власності;

в межах загальнозоологічного заказнику загальнодержавного значення «Буго-Деснянський» знаходяться земельні ділянки: 0520687300:03:009:0003 (Державна власність, 9.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг), 0520687300:03:009:0001 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг), 0520687300:03:009:0004 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг), 0520687300:03:009:0002 (Приватна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг);

місцева пам'ятка Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Дендрарій лісово-дослідної станції» знаходиться в межах ділянки 0520688900:01:020:0057 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг для ведення лісового господарства);

в межах парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Центральний парк культури і починку ім. Горького» знаходяться земельні ділянки 0510100000:02:026:0030 (Комунальна власність, 14.01 Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій), 0510100000:02:026:0007

(Комунальна власність, Роздрібної торгівлі та комерційних послуг для комерційного використання), частково ділянка 0510136600:02:026:0021 (Комунальна власність, для Іншої комерційної діяльності для комерційних потреб), 0510136600:02:026:0022 (Комунальна власність, 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), 0510100000:02:026:0035 (Приватна власність, 03.08 Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування);

в межах парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Ботанічний сад Поділля» ділянки 0510136600:02:072:0028 (Комунальна власність, 03.02 Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти), частково ділянка 0510100000:02:072:0102(Комунальна власність,07.01 Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення), 0510136600:02:072:0041 (Комунальна власність,03.15 Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови), 0510136600:02:072:0040 (Комунальна власність,03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), частково ділянка 0510136600:02:072:0039 (Комунальна власність, 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі), 0510100000:02:072:0101 (Комунальна власність,07.01 Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення), 0510100000:02:107:0006(Державна власність,01.09 Для дослідних і навчальних цілей Для навчання та науково-дослідних цілей), 0510100000:02:107:0007 (Державна власність,03.04 Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій),

в межах місцевої пам'ятки Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк ім. О. І. Ющенка» ділянки 0510100000:02:080:0136 (Комунальна власність, 03.03 для будівництва і обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги), 0510100000:02:084:0026 (Комунальна власність, 03.03 для будівництва і обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги), частково ділянка 0510100000:02:080:0264 (Комунальна власність, 02.03 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку для будівництва та обслуговування багатоквартирного житлового будинку), частково 0510100000:02:080:0195 (Комунальна власність,02.03 - Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку), частково 0510100000:02:080:0263 (Комунальна власність, 03.02 Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти), частково 0510100000:02:080:0351(Приватна власність, 02.03 Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку), частково 0510100000:02:080:0352 (Приватна власність,03.15 Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови), частково 0510100000:02:080:0066 (Приватна власність, 03.03 для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги).

пам'ятка Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Михайлівська бучина» знаходиться на території ділянки 0510100000:01:120:0008 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг).

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Бук європейський» знаходиться на території ділянки 0510100000:01:120:0008 (Державна власність, 09.01 Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг).

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Алея вікових лип» знаходиться частково в межах приватної власності різних власників із цільовим призначенням для ведення особистого селянського господарства.

2.11 Землі лісового фонду

Згідно відкритих даних на території громади знаходиться близько 1411.02 га (див. схему вище).

2.12 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення

Через територію громади проходять території Смарагдової мережі [<http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua>, [Emerald.eea.europa.eu](https://emerald.eea.europa.eu/)], вкопіювання місцерозташування яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано нижче на рисунку.

Зокрема території Смарагдової мережі проходять через територію м. Вінниця та прилягає до с. Стадниця.

Серед територій Смарагдової мережі (за даними ДЗК):

UA0000333 - Southern Bug and Snyvoda valleys in Vinnytsya region , Кількість видів птахів: 9, Кількість інших видів: 8, Кількість типів природних оселищ: 21;

UA0000163 - Vuhno-Desnianskyi, Кількість видів птахів: 24, Кількість інших видів: 16, Кількість типів природних оселищ: 6.

Згідно даних сайту Рамського Бюро [<https://rsis Ramsar.org/ris/2387>] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Вінницької громади відсутні.

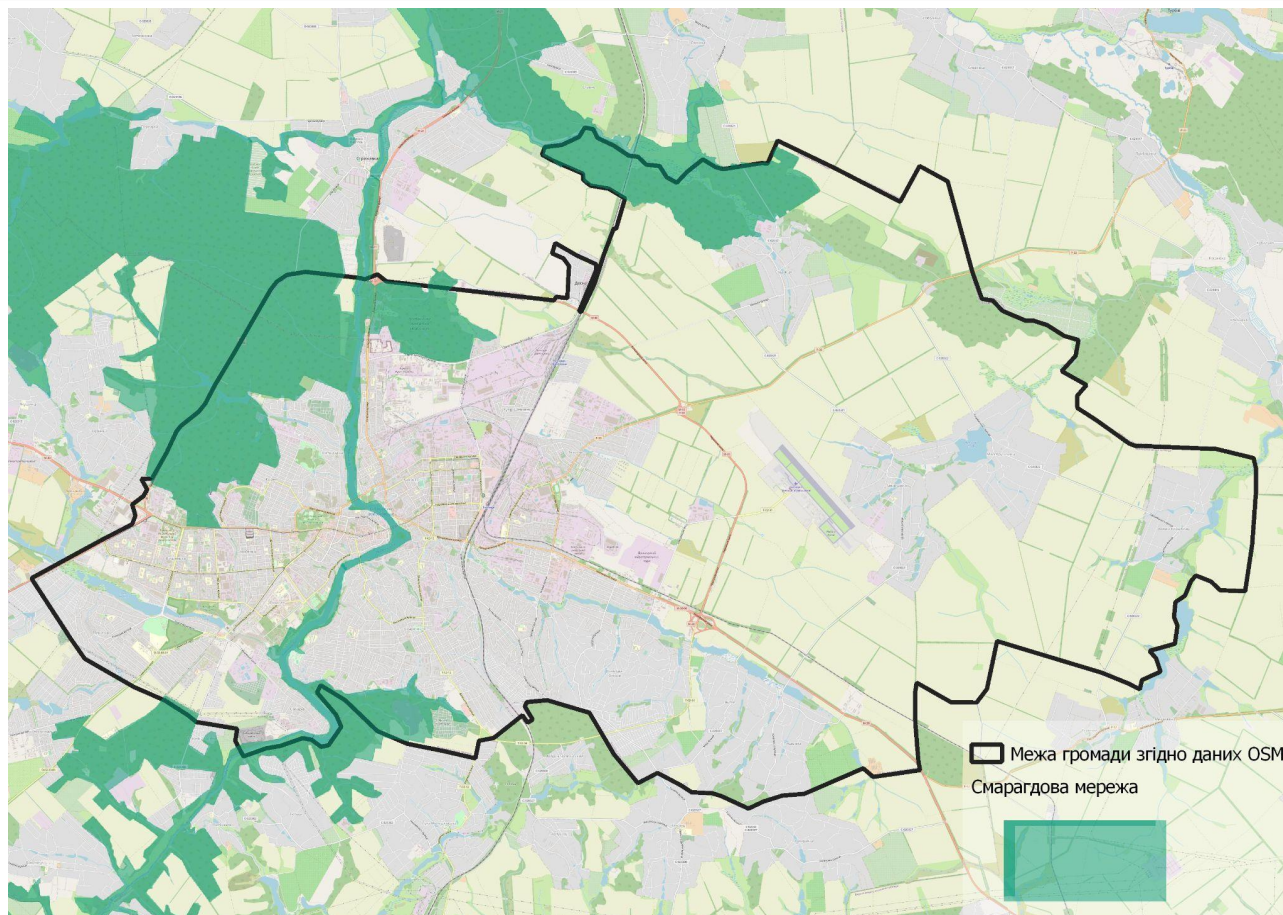

рис.2.18. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території Вінницької громади⁸

Основною передумовою для створення Смарагдової мережі є Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), до якої приєдналися більшість країн Європи. Україна ратифікувала Бернську конвенцію у 1996 році. Одним із положень Конвенції, уточненим рядом подальших нормативних актів, стало створення мережі Територій Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI), які і є складовими Смарагдової мережі. Більш детально функціонування Смарагдової мережі прописане у ряді Резолюцій Бернської конвенції.

Положення Бернської конвенції є обов'язковими для України, яка ратифікувала дану конвенцію. Тим не менше, українське законодавство, яке б регулювало роботу Смарагдової мережі в Україні, наразі відсутнє, хоча й активно розробляється.

Мета Смарагдової мережі – забезпечити охорону оселищ та видів, наведених у Резолюціях 4 та 6 Бернської конвенції, відповідно. Для прикладу, Резолюція 4 передбачає охорону таких оселищ, як ацидофільні дубові ліси чи букові ліси. Резолюція 6 включає чимало лісових видів, наприклад, білоспинного та трипалого дятлів. Таким чином, наявність на певній території видів та оселищ з Резолюцій є передумовою для створення території Смарагдової мережі.

Збереження оселищ та видів у межах Смарагдової мережі реалізується через біогеографічний підхід. Це значить, що оцінка достатності визначених територій Смарагдової мережі для довгострокового збереження видів і оселищ

⁸ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - <https://map.land.gov.ua>, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

проводиться в межах біогеографічних регіонів. Територія України розподіляється між континентальним біогеографічним регіоном (приблизно співпадає із Поліською та Лісостеповою кліматичними зонами), степовим (співпадає із Степовою кліматичною зоною та зоною субтропіків у Гірському Криму), альпійським (Українські Карпати) та паннонським біогеографічним регіоном, до якого входить рівнинна частина Закарпатської області.

2.13 Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена.

2.14 Перспективні до заповідання території в межах громади

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами.

Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина" (http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf).

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни.

Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісгосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

В першу чергу, перспективними до заповідання є території Смарагдової мережі, які проходять в межах громади.

2.15 Історико-культурні об'єкти

Відомості про затверджені пам'ятки історико-культурного призначення не надано. Згідно відкритих даних на території громади розташовано близько 20,6 га територій, віднесених до історико-культурного призначення, зокрема це території Церкви-усипальниці Пирогово та національний музей садиба імені М.І. Схему розміщення територій див. на рис. вище.

2.16 Поводження з відходами

Динаміка утворення, перероблення та накопичення відходів у Вінницькій області представлена на рис. 2.14. Як можна бачити, кількість утворених відходів приблизно залишається на одному й тому ж рівні, невелика частина утворених відходів переробляється, а кількість накопичених відходів невпинно зростає.

Протягом 2019 року в області утворилось 2711,2 тис. т відходів I-IV класів небезпеки, в тому числі I-III класів небезпеки – 1,0 тис. т.

Найбільше відходів I-IV класів небезпеки утворилось у Гайсинському районі – 33,3% до загальної кількості, у місті Вінниці – 19,6% та Ладижині – 15,8%, а також Хмельницькому районі – 14,7%.

Від економічної діяльності підприємств утворилось 2554,1 тис. т відходів I-IV класів небезпеки, домогосподарств – 157,1 тис. т. 39,2% усіх відходів (1062,3 тис. т) утворилось у сільському, лісовому та рибному господарстві, 30,5% (826,9 тис. т) – у переробній промисловості, 15,7% (425,5 тис. т) – на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

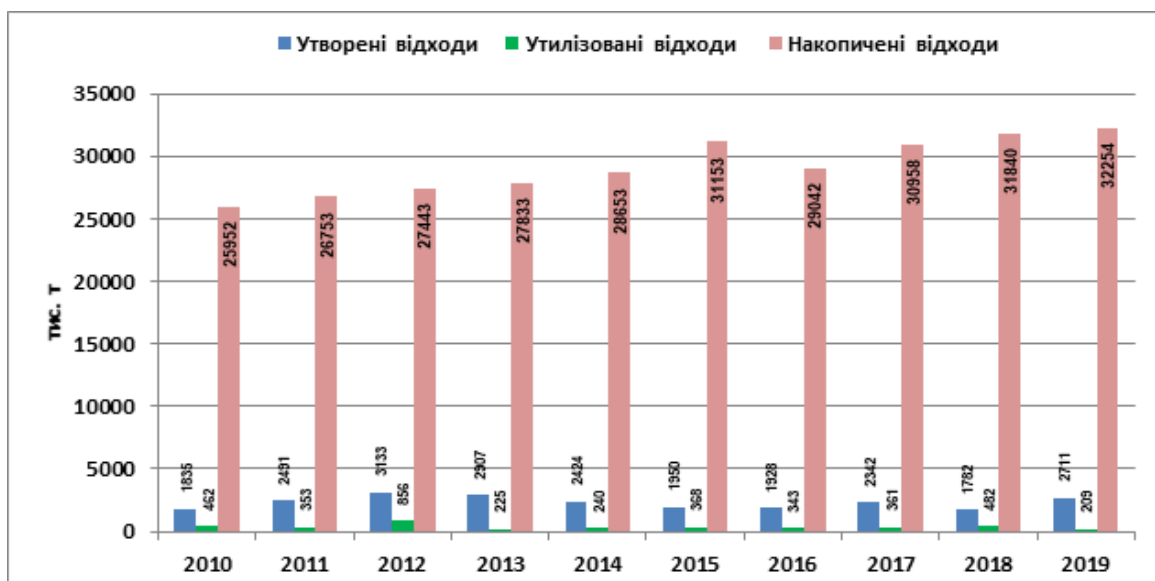

рис.2.19. Динаміка основних показників утворення та поводження з відходами у Вінницькій області з урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах

За категоріями матеріалів у 2019 році найбільше утворилось відходів рослинного походження (1463,5 тис. т або 54,0% від загального обсягу утворених відходів), відходів згоряння (420,6 тис. т або 15,5%), змішаних та недиференційованих матеріалів (235,4 тис. т або 8,7%).

На кінець 2019 року у спеціально відведених місцях чи об'єктах економічно активних протягом звітного року підприємств області було накопичено 32254,4 тис.

т відходів. Відповідно до статистичних даних відсутні відходи I-III класів небезпеки, накопичених у спеціальних місцях зберігання економічно активних підприємств.

На золошлаковідвалі Ладижинської ТЕС площею 186 га на початок 2019 року накопичено 28694,5 тис. т відходів. На полігоні твердих побутових відходів м. Вінниця (с. Стадниця Вінницького району) площею 16 га на початок 2020 року накопичено 2996,7 тис. т.

Відходи м. Вінниця. В середньому один мешканець Вінниці продукує 280 кг відходів впродовж 14 року. Ця цифра є значно меншою, ніж у середньому по країнах ЄС - 480 кг на одну особу (згідно з даними Євростату, 2016 рік). Проте рівень переробки відходів у країнах ЄС є значно глибшим та більш комплексним, ніж у Вінниці. Для прикладу, кожен швед продукує 443 кг відходів на рік, а ступінь переробки цих відходів (спалювання та сортування на вторсировину) складає більше 90 %. Враховуючи тенденцію до збільшення кількості відходів у Вінниці, це питання залишатиметься актуальним для міста все наступне десятиліття.

Згідно даних обласного управління статистики у Вінницькій області [https://www.vn.ukrstat.gov.ua] у м. Вінниця було утворено в 2019 р.: відходів I-IV класів небезпеки 531105,8 т, що складає 103,3% по відношенню до 2018 року; в тому числі відходів I-III класів небезпеки 1026,0т, що складає 127,7% по відношенню до 2018 року.

Відомості про поводження з відходами в м. Вінниця подано нижче в таблиці.

Таблиця 2.7

Утилізовано		Спалено		Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	
відходи	у т.ч.	відходи	у т.ч.	відходи	у т.ч.
I-IV класів	I-III класів	I-IV класів	I-III класів	I-IV класів	I-III класів
небезпеки	небезпеки	небезпеки	небезпеки	небезпеки	небезпеки
34635.7	4.6	54251.4	0,1	111658	-

Актуальна статистична інформація щодо поводження з відходами на території області та громади зокрема, відсутня.

На території м. Вінниця розташовано чотири станції прийому небезпечних відходів, докладні відомості про які розміщені на сайті Вінницької міської адміністрації

[<https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=19&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Evmr%2Egov%2Eua%2FBranches%2FLists%2FEcology%2FallContentItems%2Easpx&ContentTypeld=0x01007833393DECCB4DC1AB0D71AEF17E828200DA1DFDD1B27EF146923478EBB1829DC9>].

Таблиця 2.8

Назва	Адреса	Дата отримання ліцензії
Аварійно-рятувальний загін спеціального призначення Головного управління державної служби України з надзвичайних ситуацій у Вінницькій області.	23222, Вінницька обл., Вінницький р-н, с. Якушинці	2013-03-27
ТОВ «Подільська Січ»	21050, м. Вінниця, вул.	2013-12-03

	Ватутіна, буд. 19	
ПП «Юреко»	21007, м. Вінниця, вул. Некрасова, буд. 25, оф. 210	2013-15-04
ТОВ «Вінекоресурс»	21022, м. Вінниця, вул. Айвазовського, буд. 4	2017-02-10

На території міста Вінниця розташовано чотири пункти прийому вторсировини

<https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=19&Source=ht tp%3A%2F%2Fwww%2Evmr%2Egov%2Eua%2FBranches%2FLists%2FEcology%2FAllConte ntlItems%2Easpx&ContentTypeld=ox01007833393DECCB4DC1AB0D71AEF17E828200DA1 DFDD1B27EF146923478EBB1829DC9>].

На базі Донецького національного університету імені В.Стуса відкрито [станцію глибокого сортування сміття](#).

Згідно програми поводження з побутовими відходами на території Вінницької міської територіальної громади на період 2013-2020 роки, затвердженою Вінницькою міською радою від 26.12.2012р. № 1092 зі внесеними змінами від 22.02.2019 № 1584

<https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961584%2022-02-2019.pdf>] на даний час в існуючому секторі поводження з побутовими відходами задіяні наступні перевізники: КУП «ЕкоВін», ТОВ «АТП 0128», ФОП Кулик В.В., ФОП Кулик М.В., ПП «Явір плюс» та ін., загальна кількість спецтехніки - 46 одиниць.

Близько 75% відходів, які утворюються на території багатоповерхової забудови, вивозиться у нічний час. Відходи з приватного сектору міста вивозяться протягом дня.

Весь обсяг утворених побутових відходів на території Вінницької міської територіальної громади захоронюється на полігоні побутових відходів, який розташований за межами с. Стадниця Вінницького району, та функціонує з 1982 року. На сьогоднішній день тіло полігону має площу 13,8 га, де накопичено близько 13 млн. м.куб. відходів. Побутові відходи, які вивозяться на Стадницький полігон, являють собою відходи з житлових будинків - харчові відходи, кімнатне та дворове сміття, скло, шкіра, гума, папір, метал, відходи від ремонту квартир, зола і шлак, великі предмети домашнього вжитку, побутові відходи торговельних підприємств та установ культурно-побутового призначення, відходи підприємств громадського харчування, відходи ринків, побутові відходи лікувальних установ, вуличне сміття, будівельні відходи.

Здійснюється постійний контроль за впливом на навколишнє природне середовище: досліджуються та беруться проби ґрунтів, води, повітря. За допомогою відділу цивільного захисту населення і територій Вінницької міської ради проводяться заміри радіаційного фону на полігоні побутових відходів та навколишній території. Питання переробки полігонного газу на сьогоднішній день є актуальним та необхідним для оптимізації проблеми поводження з відходами у Вінницькому регіоні, що дозволить зменшити шкідливий вплив полігону на атмосферне повітря та отримати додаткові кошти на утримання та в подальшому на рекультивуацію власне полігону побутових відходів. З метою запровадження даної технології у 2008 році Вінницькою міською радою було укладено угоду з німецькою компанією HAASE про співпрацю; у 2010 році проведено перший етап робіт по облаштуванню шести газодобувних свердловин на міському полігоні та здійснено пробний відбір звалищного газу. Як показали пробні відкачки газу його кількість достатня для промислового видобування та становить близько 320 м3 на годину. У

2011 році завершено роботи з подальшого буріння додаткових експлуатаційних свердловин. На сьогоднішній день облаштовано 26 свердловин по відбору газу, прокладено колектори по відкачці газу та встановлено газозбірну станцію зі станцією по збору конденсату. На даний час встановлено факельну установку по спалюванню полігонного газу. Факельна установка - це високотемпературний факел, що служить для згорання газу, який містить метан, при температурі 1000° С. Вміст метану складає 25-46% об'єму. Інші компоненти вважаються інертними. Високотемпературний факел оснащений всім необхідним для автоматичної роботи обладнання. В процесі спалювання досягається зменшення викиду парникових газів в атмосферу з перерахунку на вуглекислий газ в межах 21 разу (згідно з коефіцієнтами по Кіотському протоколу). Роботи виконано за рахунок коштів спільного українсько-німецького підприємства «АЕУ» (представник «HAASE» в Україні) та КУП «ЕкоВін». Усе наявне обладнання встановлено німецькою стороною з відшкодуванням його вартості після продажу сертифікатів CO₂. Кошти, що будуть надходити після продажу сертифікатів за зменшення забруднення навколишнього середовища, будуть використані на рекультивацію полігону. Орієнтовний термін видобутку газу - 15-20 років. З екологічного погляду даний проект має наступні переваги: 1. Шкідливий газ метан перетворюється у вуглекислий газ, що сприяє поліпшенню клімату. 2. Завдяки спалюванню метану тепер унеможлиблюється самозагорання ТПВ на полігоні і таким чином зменшується розповсюдження задимленості та чадних газів в населених пунктах, наближених до полігону. 3. Всі отруйні супутні гази, що виділяються на полігоні, спалюються разом з метаном у високотемпературному факелі і завдяки цьому поліпшується стан довкілля навколо полігону. 4. Завдяки дегазації полігону осідання та ущільнення відходів відбувається у 3 рази швидше.

Пріоритетним завданням для Вінницької міської територіальної громади є будівництво комплексу по знешкодженню побутових відходів (на території Людавської сільської ради Жмеринського району Вінницької області), що сприятиме в цілому покращенню переробки побутових відходів не тільки обласного центру, але й навколо розташованих населених пунктів і дасть можливість вирішити питання недопущення утворення стихійних сміттєзвалищ у лісових масивах та навколо населених пунктів.

На даний час основними проблемними питаннями у сфері поводження з побутовими відходами на території Вінницької міської територіальної громади є: перевантаженість діючого полігону побутових відходів та негативний вплив його на навколишнє природне середовище; соціальна напруга серед мешканців навколишніх сіл щодо використання полігону побутових відходів поблизу с. Стадниця; висока вартість впровадження новітніх технологій у сфері поводження з побутовими відходами, в тому числі і будівництво нового сучасного сміттєпереробного комплексу; недостатнє охоплення контейнерним методом збору побутових відходів приватного сектора міста. Сміттєзвалища є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [<http://epi.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkilliyu-ta-rekomendatsiyi/>].

Докладніші відомості наведено в програмі поводження з відходами - <https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961584%2022-02-2019.pdf>.

Для забезпечення сталого управління відходами в Вінницькій області з урахуванням положень концепції сталого розвитку та дотриманням ієрархії пріоритетів управління відходами розроблено та прийнято Регіональний план управління відходами Вінницької області на період до 2030 року [<http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/ogoloshenia/RPUV1507.pdf>].

Відомості про кількість відходів в громаді не надано.

Для населення громади обсяг відходів від життєдіяльності осіб спрогнозовано згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019, із розрахунку 300 кг/особу в рік, спираючись на існуючу кількість мешканців. Згідно експертних досліджень, виконаних проектом DESPRO у 2011 -2019 роках , висловлено припущення щодо морфологічного складу відходів наведено в таблиці та на рисунку нижче.

Таблиця 2.9.

Населений пункт	Органічні відходи (харчові, рослинні), т/рік	Папір, картон, т/рік	Метал, т/рік	Полімер на упаковка, т/рік	Скло, т/рік	Небезпечні відходи, т/рік	Інше, т/рік	Усього, т/рік
Вінницька МТГ (населення - 387,4 тис.)	33088.18	6155.94	1154.24	8464.42	6925.43	5386.45	20622.4	81797.06

Розрахунок, за умови 0.3т./людини в рік, тон

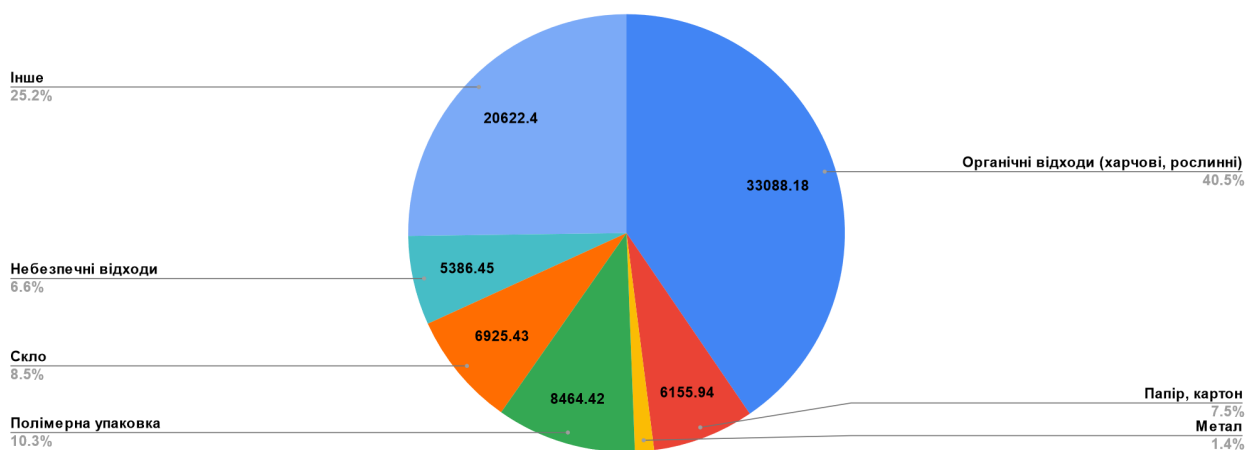

рис. 2.20. Загальний розподіл відходів у Вінницькій МТГ

2.17 Основні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі СЕО узагальнено в таблиці нижче з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Таблиця 2.10

	Характер та джерело негативного впливу	Компоненти, що зазнають впливу						
		Атмосферне повітря	Поверхневі води	Грунтові води	Підземні води	Грунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
1.	Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+	+		+	+
2.	Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність		+	+	+			
3.	Незадовільний стан р.Південний Буг, зокрема - четвертий рівень забрудненості (передостанній у цій класифікації), тенденція погіршення стану води за останні роки.		+	+	+			
4.	Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+		+	
5.	Забруднення стічними водами промислових підприємств, сільськогосподарського виробництва, комунального господарства р. Південний Буг, скидання у водойми неочищених вод		+	+	+	+	+	+
6.	Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним обсягам існуючих методів їх знешкодження. Зростання обсягів промислових відходів I-III класів небезпеки	+	+	+	+	+	+	+
7.	Невирішеність питання щодо наявних на території громади небезпечних відходів підприємств-банкрутів	+	+	+	+	+	+	+
8.	Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення,	+	+	+	+	+		

	через недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, зростання одиниць автомобільного транспорту							
9.	Недостатня розгалуженість мережі закритої зливової каналізації та її низька пропускна здатність, відсутність на мережах зливової каналізації локальних очисних споруд		+	+	+	+		
10.	Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+
11.	Зменшення зелених насаджень (особливо це стосується територій, запланованих під будівництво); відсоток втрачених зелених насаджень переважає над відсотком відновлених; відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів	+	+				+	+

2.18 TOWS аналіз

Метою аналізу є визначення елементів системи, що піддаються управлінню в контексті охорони природного середовища і таким чином зміни балансу причин та наслідків в сторону досягнення бажаного результату, узгодженого із завданнями ДДП. Нижче використано різновид SWOT аналізу - TOWS, який є більш зрозумілим та спонукає до дії. Інформацію для аналізу взято із SWOT аналізу в ДДП та із врахуванням розглянутої вище поточної ситуації.

Таблиця 2.11

TOWS-аналіз екологічної ситуації в Вінницькій МТГ

	<p>Зовнішні фактори. Можливості (O)</p> <p>Сприятливе географічне положення. Активна позиція влади щодо інноваційного розвитку громади. Спрямованість на дотримання принципу 5R (refuse,</p>	<p>Зовнішні фактори. Загрози (T)</p> <p>Військова агресія з боку РФ; ●Зростання рівня захворюваності населення через забруднення навколишнього середовища. ●Подальше забруднення водних об'єктів, можливе</p>
--	---	--

	<p>reduce, reuse, repurpose, recycle) – уникай зайвого використання, зменшуй його, використовуй повторно, використовуй з іншою метою та переробляй уже використане. Спрямованість влади на вирішення питань поводження з відходами та їх переробку. Високий показник озеленення м. Вінниця в порівнянні з іншими містами, що становить 9,4 м²/людину.</p>	<p>погіршення якості питної води. ● Міграція населення у більш урбанізовані населені пункти та закордон. ● Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання. ● Відсутність достовірних даних щодо кількісних і якісних характеристик зелених насаджень. ● Погіршення демографічної ситуації. ● Відсутність єдиної системи даних щодо екологічного стану довкілля. ● Перевантаження полігону для захоронення побутових відходів. ● Відсутність налагодженої системи збору та вивезення небезпечних відходів в складі побутових відходів. ● Занепад і втрата потенціалу малих річок міста Вінниці. ● Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку.</p>
<p>Внутрішні фактори. Сильні сторони (S)</p> <p>Зростання фіскальної спроможності міста, посилення фінансової децентралізації. Розширення можливостей залучення коштів в проекти регіонального розвитку. Покращення системи землеробства шляхом дотримання принципів органічного землекористування. Збільшення кількості та площі об'єктів природно-заповідного фонду. Налагодження відносин з бізнесом. Будівництво підприємства із комплексної переробки відходів.</p>	<p style="text-align: center;">SO</p> <p style="text-align: center;">"Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</p> <p style="text-align: center;">Впровадження Зеленого Курсу Розвиток органічного сертифікованого землеробства, для експорту продукції із високою доданою вартістю в країни ЄС та Північної Америки. Доступ до інвестицій в органічне землеробство, за умови розширення територій з природоохоронним статусом (зокрема буферних територій екомережі) і подальша сертифікація сільськогосподарської продукції відповідно до Директиви ЄС №834/2007. Економічна діяльність, пов'язана із біосеквестрацією вуглецю і торгівля дозволами на викиди вуглецю.</p>	<p style="text-align: center;">ST</p> <p style="text-align: center;">"Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</p> <p>Заходи із охорони довкілля, розширення ключових заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане органічне землеробство та розвивати зелений туризм. Створення аналітичної цифрової системи управління громадою, що поєднуватиме екологічний кадастр, систему моніторингу довкілля та містобудівний кадастр, для прогнозування антропогенної діяльності та попередження розвитку негативних тенденцій. Цифрова освіта для ГО та адміністрації громади з метою створення управлінського кадрового резерву.</p>
<p>Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)</p> <p>Застарілі технології на виробництвах</p>	<p style="text-align: center;">WO</p> <p style="text-align: center;">"Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають</p>	<p style="text-align: center;">WT</p> <p style="text-align: center;">"Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз</p>

<p>Значне моральне і фізичне зношення інженерно-технічної інфраструктури, транспортної інфраструктури</p> <p>Низька якість питної води, забруднення та погіршення стану водних об'єктів (в т.ч. незадовільний стан р. Південний Буг (4 рівень забруднення) та його погіршення. Забруднення стічними водами промислових підприємств, сільськогосподарського виробництва, комунального господарства р. Південний Буг</p> <p>Високий рівень розораності земель</p> <p>Накопичення побутових відходів та невідповідність цим об'ємам відходів існуючих методів їх знешкодження. Зростання обсягів промислових відходів I-III класів небезпеки</p> <p>Невирішене питання наявних на території громади небезпечних відходів підприємств-банкрутів</p> <p>Відсутність дієвого механізму зонування території з урахуванням архітектурних, історичних, топографічних та інших особливостей окремих ділянок під розміщення пересувних об'єктів торгівлі та пунктів сезонної торгівлі.</p> <p>Відсутність постійного лабораторного контролю на окремих ринках.</p> <p>Недотримання закладами торгівлі, ресторанного господарства послуг та розваг правил акустичного режиму та громадського порядку у вечірній та нічний час.</p> <p>Надмірна зношеність та/або відсутність тротуарів з обох боків майже третини вулиць, особливо в мікрорайонах з приватною забудовою.</p> <p>Недостатня розгалуженість мережі закритої зливової каналізації та її низька пропускна здатність, відсутність на мережах зливової каналізації локальних очисних споруд.</p>	<p style="text-align: center;">можливості</p> <p>Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами.</p> <p>Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля.</p> <p>Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.</p>	<p>Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Відмова від споживання викопного палива, Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату. Збір та кадастрування даних моніторингу довкілля</p>
--	--	---

<p>Зношеність рухомого складу міського електротранспорту, контактної мережі, колійного та енергетичного господарства КП «Вінницька транспортна компанія».</p> <p>Вичерпаний міжремонтний ресурс штучних покриттів аеродрому КП «Аеропорт Вінниця»: злітно-посадкової смуги, руліжної доріжки, перону та стоянки.</p> <p>Незадовільний стан систем водопостачання та водовідведення.</p> <p>Незадовільна якість питної води.</p> <p>недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, зростання одиниць автомобільного транспорту.</p>		
---	--	--

2.19 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно доповіді про стан навколишнього середовища в Вінницькій області за 2019 рік [<http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/departament-apk/doc/OperMonitor/Dopov/Dop2019.pdf>] на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України.

Щомісячно температурний режим перевищував норму. Найбільші відхилення від норми спостерігалися в лютому, березні, червні, листопаді та грудні.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату. Доцільно такі дослідження робити в межах розроблення Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату громади.

Враховуючи існуючі кліматичні тенденції можна прогнозувати подальше зменшення вологості регіону, що середньострокової перспективі призведе до драматичних змін у співвідношенні секторів економіки громади.

Водні ресурси

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через урбанізацію, інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Річка Південний Буг наразі вже відноситься до четвертого рівня забрудненості (передостанній у цій класифікації) і спостерігається тенденція погіршення стану води за останні роки. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення вологості річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації (в деяких населених пунктах громади), а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм зазначеними вище чинниками. Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Існує загроза руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

Атмосферне повітря

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається незначне систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів.

Серед антропогенних джерел забруднення в громаді транспорт займає друге місце після промисловості, оскільки поставляє в природне середовище значні

маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин. Стан дорожнього покриття має безпосередній вплив на кількість шкідливих викидів від автомобілів.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Радіаційний стан

Дані відсутні.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування на Вінниччині супроводжується високим рівнем розораності схилівих земель, розширенням посівних площ просапних культур, недостатньо обґрунтованою широкомасштабною меліорацією перезволожених, заболочених земель, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликало відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. До негативних змін структури ґрунтів, їх фізико-хімічних і біологічних властивостей призвели наслідки внесення мінеральних добрив й пестицидів у попередні роки. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій Смарагдової мережі, водних об'єктів, лісів, природно-заповідного фонду, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Приватизація таких територій, без попередньої оцінки їх екосистемних послуг, призведе до зменшення біорізноманіття, фінансового збіднення громади, обмеження можливостей для соціального та економічного розвитку.

Відходи

Докладні відомості щодо проблематики у питанні вирішення відходів та наведено в програмі поводження з відходами - <https://www.vmr.gov.ua/Docs/CityCouncilDecisions/2019/%E2%84%961584%2022-02-2019.pdf>.

На даний час основними проблемними питаннями у сфері поводження з побутовими відходами на території Вінницької міської територіальної громади є: перевантаженість діючого полігону побутових відходів та негативний вплив його на навколишнє природне середовище; соціальна напруга серед мешканців навколишніх сіл щодо використання полігону побутових відходів поблизу с.

Стадниця; висока вартість впровадження новітніх технологій у сфері поводження з побутовими відходами, в тому числі і будівництво нового сучасного сміттєпереробного комплексу; недостатнє охоплення контейнерним методом збору побутових відходів приватного сектора міста.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту тощо. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Природоохоронні території в межах території громади можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Зі сторони органів влади спостерігається тенденція до спрямування ресурсів на збільшення природоохоронних територій та їх захисту через реалізацію державних та регіональних програм охорони навколишнього природного середовища та вимог законодавства України та міжнародних договорів. Крім того, виконання вимог Закону України “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року”, також сприятиме розвитку природно-заповідного фонду.

Таким чином передбачається тенденція до збільшення % території ПЗФ громади та їх охорони, а отже застосування заходів до зменшення антропогенного тиску на них.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій Смарагдової мережі, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Історико-культурні об'єкти

Оцінити ризики неможливо через брак інформації про наявність, точне розміщення, статус таких об'єктів.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників

навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я.

За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5%
<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Вінницька громада межує із такими громадами як Якушинецька СТГ, Стрижавська СТГ, Турбівська СТГ, Вороновицька СТГ, Лука-Мелешківська СТГ, Агрономічна СТГ.

Таблиця 3.1
 Компоненти, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти довкілля , що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони промислових підприємств громади	Т, АМ, П, Т	Р, замулення русел річок, зміна хімічного складу води через скиди та міграцію з полів	ДВ	-	ДВ, Р	ДВ	ЕЗ	Т,АМ, Т
зі сторони житлової забудови	Т, АМ	-	ДВ	-	ДВ, Р	ДВ	ЕЗ	Т,АМ, Т
зі сторони промислових підприємств	Т, АМ, П, Т	ДВ, скидання неочищених стічних вод	інфільтрація ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ	АМ, ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через візуальний вплив	Т,АМ, Т
зі сторони вулично-дорожньої мережі, автомобільних доріг - шум, викиди хімічних речовин та ПММ	забруднення повітря викидами транспорту, шумове	-	інфільтрація забруднювачів із ДВ	-	утворення полів забруднення викидами транспорту,	шумове забруднення, хімічне забруднення, АМ, АЗ	зниження якості ландшафту через шум і викиди, фрагментація ландшафту, Р	формування теплових островів, Т, Т

	забруднення , АМ, АЗ, Т, Т				АМ, ДВ			
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т Т	-	ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ,	АМ, ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т, Т
Території с/г призначення	-	-	ДВ	-	ДВ, Р	ДВ	-	Т
ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки), АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання, П - емісія парникових газів С - світлове забруднення ЕЗ - естетичне забруднення Т - теплове забруднення Р - прямий механічний вплив (руйнування)								

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, прилеглі території можуть на існуючий стан та у разі незатвердження ДДП зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської діяльності, поводження з відходами, транспортного руху тощо. Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образи ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Вінницькою громадою територій.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Серед основних екологічних проблем в громаді - знищення зелених насаджень (особливо це стосується територій, запланованих під будівництво) та природних біотопів; відсоток втрачених зелених насаджень переважає над відсотком відновлених; відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів; нерегульована забудова прибережної захисної смуги р. Південний Буг та інших водних об'єктів; знищення малих річок та струмків (заключення в колектори без відповідної на те документації та порушення режиму прибережних захисних смуг); неналежне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відсутність виготовленої на них землепорядної документації щодо організації та встановлення меж, потрапляння територій ПЗФ в межі ділянок із приватною власністю.

Відомості про природоохоронні території, які знаходяться в межах території Вінницької громади, зокрема території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО наведено в розділі 2 Звіту.

Природоохоронні території в межах громади зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Зокрема, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій Смарагдової мережі, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Нижче наведено відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. А також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2023 рік" не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. В межах напрямів "Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини", "Промисловість та підприємництво" при виділенні інвестиційних ділянок, формуванні інвестиційних пропозицій має бути звернено увагу на природоохоронні обмеження, що можуть мати місце для таких ділянок.

Тимчасові негативні наслідків для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи

необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

Також, звертаємо увагу, що через територію громади проходять території Смарагдової мережі (див. розділ 2), серед яких можуть бути території перспективні для заповідання. Рекомендується звернути увагу на такі території та в перспективі можливість їх заповідання.

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода.

Згідно ст. 28 Закону України "Про основи містобудування", якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР ([436/96-ВР](#)) від 29.10.96);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Розпорядженні КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;
- Розпорядженні КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№

1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Державні інструменти екологічної політики

Програма є комплексним документом і передбачає реалізацію заходів, які повинні розглядатись за допомогою різних інструментів екологічної політики.

Із практичних інструментів, які застосовуються до Програми таким є процедура СЕО, яка в свою чергу визначає перелік допустимих для довкілля видів діяльності на досліджуваній території і для найбільш ризикованої діяльності пропонує проведення оцінки впливу на довкілля.

В той же час, певні заходи є достатньо загальними і підлягають окремій процедурі стратегічної екологічної оцінки.

Процедура СЕО

Заходи Програми, під час реалізації яких має бути проведена СЕО:

- Продовжити роботу з виділення земельних ділянок для будівництва житла учасникам бойових дій, які проходили службу в зоні АТО/ООС та багатодітним сім'ям.
- Забезпечити розроблення документації із землеустрою щодо встановлення та зміни меж населених пунктів Вінницької міської територіальної громади.

Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких заходів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля, необхідність якої має бути уточнена на подальших етапах проектування.

Можливими заходами, що підпадають під процедуру ОВД є заходи напряму 3.4. Енергетичне господарство - "Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови.", "Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій."

Деталізація необхідності проходження процедури ОВД для перелічених заходів, а також інших передбачених Програмою заходів буде має бути оцінено після уточнення їх характеристик та просторової привязки.

[Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки](#)

Зауваження та пропозиції до обсягу СЕО Програми, які надійшли під час визначення обсягу СЕО враховано в цьому Звіті та проекті ДДП.

[Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку](#)

Звіт буде доповнено за результатами громадських обговорень та проведених консультацій із виконавчими органами влади та за результатами громадських обговорень. Детальну інформацію буде наведено у довідках.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Програма соціально-економічного розвитку громади визначає основні стратегічні цілі/напрями/завдання, які передбачається реалізувати на 2024 рік. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування та не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначених конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних заходів.

6.1 Атмосферне повітря

Програма не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до значних негативних наслідків для атмосферного повітря.

В межах заходів напрямів Програми - "Бюджетно-фінансова сфера" (заходи щодо відновлення та розвитку територіальних громад, які постраждали від військової агресії РФ), заходи напряму 3.4. Енергетичне господарство - "Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови.", "Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій.", "Транспорт" (заходи щодо реконструкції аеродрому, аеровокзалу, інженерних мереж та споруд на цих мережах в КП «Аеропорт Вінниця», вдосконалення наявної інфраструктури електротранспорту), "Енергетичне господарство" (заходи із будівництва, реконструкція та капітальний ремонт об'єктів зовнішнього освітлення, теплових мереж та котелень) можливий тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Програмою передбачається на 2024 рік реалізація заходів інших затверджених бюджетних Програм. Ці заходи в межах Програми соціально-економічного розвитку не уточнюються та пройшли СЕО згідно ЗУ "Про СЕО" на етапі їх розроблення.

6.2 Клімат

Докладний огляд можливого впливу на клімат наведено в розділі 2 цього Звіту згідно з рекомендаціями Міндовкілля. Зауважимо, що ДДП передбачає реалізацію заходів "Програми охорони навколишнього природного середовища Вінницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки", в якій заплановано проведення оцінки вразливості міста до змін клімату, розроблення стратегії з адаптації міста Вінниця до змін клімату, стратегії нульового забруднення Вінниці до 2050 року.

6.3 Водні ресурси

Програмою передбачається здійснити наступні заходи, що прямо впливатимуть на водні ресурси громади - заходи напряму 3.4. Енергетичне господарство - "Будівництво мереж водопроводу та каналізації, в тому числі в мікрорайонах приватної забудови.", "Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт водопровідних та каналізаційних насосних станцій".

Детальна інформація щодо розміщення та потужності запланованої діяльності відсутня. Враховуючи це детальний аналіз впливу зазначеної діяльності на довкілля має бути виконаний на наступних етапах проектування.

Заходи із проведення ремонту та очистки колодязів питної води позитивно впливатимуть на якість питної води, за умови збереження резервуарів поверхневих вод - ставків і боліт.

6.4 Земельні ресурси

Передбачені заходи щодо водних об'єктів, викладені в попередньому пункті Звіту.

За умов свідомої реалізації таких заходів, очікується покращення системи управління земельними ресурсами громади, в поєднанні із побудовою системи моніторингу довкілля і створення геоінформаційної моделі громади це дозволить передбачати ризики у веденні сільськогосподарської діяльності і вчасно запобігати негативному розвитку подій.

Найбільшими ризиками, які несе реалізація цих заходів, є розорення природоохоронних територій і руйнування цінних біотопів громади, зокрема ставків, що призведе до погіршення як водних ресурсів, та призведе до економічних збитків у галузях господарства, залежних від води.

6.5 Відходи

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо розробки схеми санітарної очистки території населених пунктів громади, а також забезпечення всіх населених пунктів можливістю централізованого збору та вивезення побутових відходів, що допоможе уникнути нових стихійних сміттєзвалищ в громаді. Необхідно провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (інженерних мереж, будівель, доріг) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель закладів освіти може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як

пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

6.6 Біорізноманіття

Основним ризиком серед завдань Програми для біорізноманіття є передача земель Смарагдової мережі та водного фонду для сільськогосподарського використання при виділенні інвестиційних ділянок в межах напрямку "Промисловість та підприємництво (42-48)".

Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів Програми включити розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. [Закон України "Про екологічну мережу України"](#) в [статті 11](#) визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

Можливі інші ризики мають бути уточнені після просторової прив'язки запланованих Програмою заходів та деталізації їх характеристик.

6.7 Природоохоронні території

Можливий негативний вплив на водні об'єкти від реалізації заходів Програми наведено в п. 6.3. Основним ризиком є передача земель Смарагдової мережі та водного фонду для сільськогосподарського та промислового використання.

Інші заходи, які б мали прямий негативний вплив на природоохоронні території Програмою не передбачені. На подальших етапах реалізації визначених Програмою завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповідання.

Також, [указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»](#) визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. [Закон України "Про екологічну мережу України"](#) в [статті 11](#) визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Програми, зокрема завдань направлених на покращення якості водопостачання та водовідведення, а також завдань в межах СЦ.4.Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури, направлення на покращення стану довкілля, ймовірно мають призвести до покращення життя та стану здоров'я

населення. Впровадження деяких заходів ймовірно матиме непрямий позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема вирішення питань щодо поводження з відходами, реконструкції та будівництва мереж водопостачання, які спрямовані на покращення стану вод; ремонту доріг; покращення якості медичних послуг, просування здорового способу життя серед населення, розширення мережі медичних закладів тощо.

Можливий негативний вплив на здоров'я населення від розширення промислових потужностей, с/г підприємств може бути оцінений після геопросторової привязки таких заходів, а також деталізації їх характеристик.

6.9 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.10 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за напрямками Програми представлені в таблиці нижче. Через узагальненість деяких завдань Програми оцінити характери та тривалість впливу завдань Програми для них неможливо, та для них наведено лише передбачуваний характер впливу.

Таблиця 6.1.

Напрями ⁹ , передбачені в межах ДДП “Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2023 рік”	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
Бюджетно-фінансова сфера (1-20)							
Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини (21-38)			IN/LT	IN/LT	IN/LT		IN/LT/LO
Комунальний сектор економіки (39-41)							
Промисловість та підприємництво (42-48)			DI/LT/LO	DI/LT/LO	DI/LT/LO		
Сфера внутрішньої торгівлі (49-55)							
Аграрний сектор економіки (56-64)			DI/LT	DI/LT	DI/LT	IN/LT/LO	
Екологічна безпека та збалансоване природокористування (65-67)	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU	DI/LT/CU
Обслуговування житлового фонду (68-74)	O/LO				O/LO/CU	DI/LT/LO	
Благоустрій території (75-88)	O/LO		DI/LT	DI/LT/LO	O/LO/CU	DI/LT/LO	
Транспорт (89-94)	O/LO				O/LO/CU		
Енергетичне господарство (95-99)	O/LO	DI/LT	DI/LT		O/LO/CU		
Освіта (100-114)	O/LO	IN/LT	IN/LT	IN/LT	O/LO/CU	IN/LT	IN/LT
Охорона здоров'я (115-118)	O/LO			DI/LT/LO	O/LO/CU	DI/LT/LO	
Культура (119-131)	O/LO				O/LO/CU		

⁹ Нумерація напрямів наведено згідно табл. 1.1. цього Звіту

Фізична культура і спорт (132-137)	O/LO				O/LO/CU		
Інформатизація муніципального управління (138-145)	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/LO
Адміністративні послуги (146-147)							
Напрями, передбачені в межах ДДП “Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2023 рік”	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є низькою. Основним ризиком реалізації Програми є проблема поводження з відходами, що виникатимуть під час реалізації заходів а також проблема тимчасового забруднення атмосферного повітря під час будівництва. Разом з тим, реалізація деяких завдань Програми може призвести до покращення екологічної ситуації у Вінницькій громаді, які викладено в цьому розділі вище.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Основною перешкодою реалізації цих заходів є російська агресія та економічна криза, яка виникла внаслідок агресії.

Враховуючи зазначене, громаді доцільно сфокусуватись на моніторингу впливу заходів Програми на довкілля та кадастрування цих даних.

Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> моніторинг довкілля і стуктурування цих даних у кадастрових системах.
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); Картографувати зазначену вище інформацію із внесенням даних в кадастрові системи громади; заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> Розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ "Про відходи", порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту».

	<ul style="list-style-type: none"> • Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання. • Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; • Забезпечити централізоване збирання та вивезення побутових відходів; • Картографувати зазначену вище інформацію із внесенням даних в кадастрові системи громади
Ґрунти	<ul style="list-style-type: none"> • рекомендовано створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення; • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади); • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенційною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацию ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти; • усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; • дотримання норм унесенні мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території;
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	<ul style="list-style-type: none"> • рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; • стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів; • проведення інформування населення щодо місцерозташування цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; • на перспективу рекомендовано розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності; інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; створити "Білу книгу благоустрою громади", із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поводження із такими видами. Заходи із озеленення, рекультивации проводити відповідно до переліку "Білої книги"; Провести освітні кампанії щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви ЄС №834/2007¹⁰. • Рекомендовано¹¹ забезпечити: виготовлення земельпорядної документації

10

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32007R0834&from=EN#d1e1146-1-1>
та
https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-logo_en#when-to-use-the-organic-logo

¹¹ Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької ОВА лист № 01-15-01/4448 від 29.12.22

	на території та об'єкти природно-заповідного фонду з метою недопущення порушення чинного природоохоронного законодавства при відведенні земельних ділянок; створення адміністрацій регіональних ландшафтних парків, що передбачено Законом України «Про природно-заповідний фонд України»; з метою недопущення розорювання цінних природних угідь передбачити створення нових об'єктів природно-заповідного фонду та вирішення питання щодо поводження з небезпечними та медичними відходами, що утворюються в домогосподарствах.
Здоров'я населення	<ul style="list-style-type: none"> • впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; • впровадити систему моніторингу якості води в колодязях громади; • перелічений вище в цій таблиці комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки цієї Програми.

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік" використано наступні вихідні дані:

"Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік";

Статистичні дані екологічного стану м.Вінниця [https://www.vmr.gov.ua/Branches/Lists/Ecology/ShowContent.aspx?ID=10] та Вінницької області за 2017-2020 рр. [http://www.vin.gov.ua/dep-apr/stan-dovkillia/239-ekolohichni-pasporty];

Інші програми розвитку міста Вінниця та Вінницької області [https://www.vmr.gov.ua], [http://www.vin.gov.ua];

Дані головного управління статистики Вінницької області [https://www.vn.ukrstat.gov.ua/index.php];

Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглядалися наступні альтернативи: перша "нульова" альтернатива - розглядався базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів Програми. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо Програма не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.

друга альтернатива - як друга альтернатива розглядався проект ДДП, розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації Програми в розділі 6 та ефективність його реалізації.

третья альтернатива - за результатами аналізу Програми та отриманих зауважень та пропозицій, що надійшли під час процедури стратегічної екологічної оцінки, запропоновано доповнити Програму завданнями, наведеними в таблиці нижче, що може сформулювати третю альтернативу. Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу Програми мають також враховувати економічну спроможність громади.

Таблиця 8.1.
Пропозиції до Програми (третья альтернатива)

Напрямок/завдання	Пропозиція
Інформатизація муніципального управління (138-145)	Доповнити: Картографувати інформацію про результати моніторингу довкілля, містобудівного моніторингу зі структуризацією даних та внесенням їх в кадастрові системи громади

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5. Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Вінницької МТГ.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Вибір екологічних показників

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується

рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії¹².

Індикатори моніторингу

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Програми, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України¹³, які корелюють із завданнями Програми. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

---

¹² <https://menr.gov.ua/content/ekologichni-pokazniki.html>

¹³ https://menr.gov.ua/files/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C%20%D0%A6%D0%A1%D0%A0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202017%20ukr.pdf

Таблиця 10.1

Рушійні сили	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Генерація відходів ¹²⁾	Біорізноманіття	Природоохоронні території	Здоров'я мешканців громади
Управління об'єктами комунальної власності. Земельні відносини (21-38)			I-5,I-7,I-9,I-14,I-24	I-14,I-9,I-24	I-24		I-9	
Промисловість та підприємництво (42-48)			I-24,I-9,I-10,-8	I-24,I-9,I-10,-8	I-24			
Аграрний сектор економіки (56-64)			I-24,I-5,I-7,I-8,I-9	I-12,I-23,I-9,-11	I-13, I-29	I-9		
Екологічна безпека та збалансоване природокористування (65-67)	I-3,I-4				I-29		I-24,I-12,I-21	
Обслуговування житлового фонду (68-74)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Благоустрій території (75-88)	I-1, I-2			DI/LT/LO	I-13, I-29			
Транспорт (89-94)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Енергетичне господарство (95-99)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Освіта (100-114)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Охорона здоров'я (115-118)	I-1, I-2			DI/LT/LO	I-13, I-29			
Культура (119-131)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Фізична культура і спорт (132-137)	I-1, I-2				I-13, I-29			
Інформатизація муніципального управління (138-145)								

Номер в таблиці 10.1.	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
I-1	Якість повітря загалом по громаді	Показники згідно <u>Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.</u>	Автоматичні станції моніторингу	Якість повітря в межах норми по кожній із АСМП
I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	Відповідно до поточних значень цілей НВВ.
I-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу	Рівень пилу в межах норми
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-5	Індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-7	Якість поверхневих вод	Показники <u>Нормативів ЕБВО від 30.07.12</u>	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Якість води в межах норми по кожній з проб
I-8	Індикатор ЦСР 6.2.1 - Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, %	Кількість сільського населення, що використовує каналізаційні системи із очищенням стічних вод поділена на загальну кількість сільського населення громади	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді

I-10	Кількість порушень режиму зон санітарної охорони джерел питного водопостачання	Кількість порушень режиму зон санітарної охорони джерел питного водопостачання	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озелених територій в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озелених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру, дані відповідного підрозділу громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів <u>ДК 005-96</u>	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді (без урахування нового будівництва); не більше нормативних показників (для нового будівництва)
I-14	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-21	Площа відновлених земель та екосистем, площа рекультивованих земель та земель, на яких проводяться заходи з консервації	Площа орних земель (ріллі) та їх частка у загальній площі території; - площа сільськогосподарських угідь	За даними відповідного підрозділу Вінницької МТГ, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	-

I-23	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	За даними відповідного підрозділу Вінницької МТГ, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	Не менше, ніж в минулому звітному періоді
I-24	Здійснення стратегічної екологічної оцінки під час розробки проектів містобудівної документації	Відсоток містобудівної документації,	За даними відповідного підрозділу Вінницької МТГ, уповноваженого проводити зберігати інформацію про процедури SEO ДДП.	100% за звітний період
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді, одиниць	Дані відповідних підрозділів Вінницької МТГ	Не більше ніж за попередній звітний період

Збір статистичних даних

Для Вінницької громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%Do%BF#Text>].

Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись відповідно до зміни завдань Програми. Основною цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Вінницької громади.

Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення, а саме у разі виявлення невідповідності показників моніторингу визначеним в цьому розділі критеріям досягнення цілей документа (цільові значення). Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України. Моніторинг, використовуючи зазначені індикатори, доцільно провести до початку реалізації заходів Програми, та в кінці 2024 року, а також через рік після завершення дії ДДП.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Програми не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Вінницької міської територіальної громади на 2024 рік", тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програм. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Таким чином, Вінницька МТГ повинна забезпечити реалізацію наступних заходів:

- забезпечити реалізацію заходів із моніторингу стану довкілля, визначених в р.7;
- забезпечити контроль дотримання режиму прибережно - захисних смуг

- водних об'єктів та санітарно-захисних зон джерел питного водопостачання;
- провести інформаційну кампанію серед населення щодо місць розташування об'єктів ПЗФ та цінності таких територій для громади, особливостей їх використання. Провести інформаційну кампанію серед населення щодо призначення та цінностей територій Смарагдової мережі (особливо в розрізі проекту ЗУ "Про Екомережу", який планується до прийняття).
  - розробити схему локальної екомережі громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.
  - створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.